

ŠTEVILKA 67
18. december 2007

LIPNICA

Glasilo Občine Moravske Toplice

UVODNIK

Le še korakec nas loči od novega, Trubarjevega leta. Pomemben jubilej, 800-letnico prve pisne omembe, bo proslavila tudi Bogojina.

December je prešeren čas pričakovanja. A se bojim, da ga ta Lipnica ne odslikava najbolje. Se se ukvarjamo z morastimi vprašanji, povezanimi z obema bioplinarna-ma. Argumente proti je razgrnila »mlajtinska« civilna iniciativa.

Pričenja se priprava občinskega prostorskega plana, občinski svet je uredil vzdrževanje pokopališč in izvajanje pogrebne dejavnosti – odlok objavljamo tudi v madžarskem prevodu.

Opozarjam na razpis komisije za izbor najboljših sportnikov v letu 2007.

Manj zamorjeno, z zdravjem in dobro voljo nabitó novo leto Vam voščim.

Ludvik Socič, urednik

Srečno 2008!

»Nikoli ne razmišljam o prihodnosti – saj tako ali tako prehitro pride,« je eden od znanih Einsteinovih pregovorov. Pa vendar smo ljudje usmerjeni predvsem v prihodnost, saj si drug drugemu ob različnih osebnih praznovanjih in predvsem v času božičnih in novoletnih praznikov želimo, da bi nam bilo lepo, da bi torej bili zdravi, srečni in zadovoljni v prihodnje in to Vam iz vsega srca želim v svojem imenu in v imenu vseh, ki opravljamo funkcije v tej naši okroglini, v Občini Moravske Toplice.

Ob vsem tem se mi zdi pomembno, da se sleherni posameznik vpraša, ali je to, kar dela danes, tisto, kar ga zadovoljuje v danem trenutku, in ali ga vodi tja, kjer želi biti jutri.

Župan Franc Cipot

Boldog 2008-as esztendőt!

»Sosem gondolkodom a jövőről, hiszen túl hamar itt van,« így szól Einstein egyik bölcs mondása. Azonban az ember tekintete mégis a jövőbe irányul, hiszen a személyes ünnepek, főleg pedig a karácsonyi és újévi ünnepekkor egymásnak kívánjuk, hogy a jövőben legyen minden szép, kívánunk egészséget, meglegedést és minden polgárnak ugyanezt kívánom teljes szívből magam és mindazok nevében, akik a mi közösségünkben, a Moravske Toplice Községben tisztiséget töltenek be.

Most számomra a legfontosabb, hogy minden egyes polgár feltegye magának a kérdést, hogy ami ma művel, ami a jelen pillanatban meglegedést jelent a számára, az oda vezet-e, amit a jövőben szeretne.

Franc Cipot polgármester

O MOTEČI BIOPLINARNI – Okoljski minister Janez Podobnik se je v Motvarjevcih z domačini pogovarjal o bioplalnari.

KONZORCIJ ENERGETSKIH AGENCIJ – V Bistri hiši v Martjancih so podpisali sporazum o ustanovitvi konzorcija energetskih agencij.

OSMI MARTINOV POHOD – Pohodniki so krenili iz Martjanec, pri hotelu Vivat »pobrali« čakajoče in se podali do Jelovskega brega.

KRST MOŠTA – Na družabnem srečanju pohodnikov na Jelovškem bregu so v šaljivem obredu mošt okrstili člani TD Martin Martjanci.

OGLAS

OGLAS

Občanom in občankam Občine Moravske Toplice ter vsem ljudem dobre volje želimo vesele božične praznike ter srečno in uspešno v letu 2008.

Mladi liberalni demokrati (MLD) Občine Moravske Toplice in članice in člani Liberalne demokracije Slovenije (LDS) Občine Moravske Toplice

**Vsem upokojencem in občanom
želimo miren božič
ter srečno in zdravo novo leto 2008.**
DRUŠTVO UPOKOJENCEV MORAVSKE TOPLICE

Veliko uspehov in sreče tudi v letu 2008!
OBČINSKA ŠPORTNA ZVEZA MORAVSKE TOPLICE

ADVENTNI SEJEM ZA UVOD V PRAZNIČNI DECEMBER – Decembrske prireditve so se pričele z adventnim sejmom v občinskem središču, zvrstile pa se bodo še številne prireditve za najmlajše, domačine in številne obiskovalce (igrice, koncerti in božično-novoletni sejm).

DECEMBRSKO VESELJE ZA NAJMLAJŠE – S prižiganjem lučk so najmlajši simbolično stopili v pravljico deželo pred vrtcem v Moravskih Toplicah (kod se le obotavljaš, snežec?), v hotelu Vivat pa se uživali v svet glasbene pravljice Štirje godci.

KULTURA JE POMEMBEN DEL DRUŽBENE INFRASTRUKTURE

Občina je v svoj ustanovni akt zapisala, da je – tudi in predvsem – to sredina, kjer bo veliko prostora in pozornosti namenjene družbeno kulturnemu življenju. Zavedati se je sicer potrebno, da naraščajoča mobilnost tudi podeželju prinaša določene prednosti, kakor tudi slabosti. Slej ko prej pa velja, da so podeželja in vasi v obmestnih območjih – to velja za pretežni del naše občine – povsem drugačna od tistih na podeželskem obrobju. Dejstvo pa je, da se je pri nas podeželje temeljito spremenilo, predvsem zaradi izjemnega razvoja komunalne infrastrukture, saj že skoraj sleherna hiša premore priključitev na asfaltno omrežje, vse več je tistih, ki imajo zagotovljeno stalno oskrbo s pitno vodo, tu so kanalizacije s čistilnimi napravami, javna razsvetljava, pločniki, da o splošni elektrifikaciji in možnosti telefonskih in drugih priključkov niti ne govorimo. S tem pa je podeželski prostor postal privlačen za ljudi, ki jim le materialne dobrine same po sebi ne prinašajo zadovoljstva.

Vas lahko v tem trenutku že poimenujemo prostor z več družbeno-kulturnimi obrazy, saj podeželskih naselij, kjer bi živeli izključno kmetje, danes ni več. Temu primerno se moramo dokončno posloviti od predstave o vasi kot o ločenem, zaprtem romantičnem prostoru. Zaradi priseljencev in zmanjšane števila kmetij najdemo danes med vaščani, torej našimi občani, zelo široko paleto najrazličnejših dejavnosti. Vrsta poklica, višina dohodkov posameznika in družine, način bivanja, možnost porabe prostega časa, to so moderna merila družbenega razvrščanja, ki v kraju samem vodijo do socialnih razlik, tako da nastajajo v krajih, predvsem velja to za primestna naselja, elitne četrti in elitne skupine.

Prav zaradi te raznolikosti so potrebe za razvoj kulturnih dejavnosti in vseh oblik družbenega življenja, ki na določen način gladijo razlike med ljudmi, zelo pomemben segment delovanja lokalne skupnosti.

Pri nas sicer prevladuje domača, vaška kultura v številnih naseljih. Predvsem gre za številne pevske zборе in folklorne skupine, vse manj pa je dramskih skupin, ki bi lahko najbolj avtentično predstavljale in ohranjale naše kulturno izročilo, navade in običaje ter na ta način pripovedovale zgodbo o naših krajih. Zato je gotovo pozitivno dejstvo, da vse več naših kulturnih in turističnih društev v svoje nastope in prireditve, pa najsaj bodo to pevski večeri ali folklorne plesni nastopi, vpletajo zgodbe z etnološkimi in drugimi značilnostmi naših krajev. V ta sklop gotovo sodijo prireditve, kot so fašenek, košnja trave, lončarski dnevi, mlatitev s cepami in staro mlatilnico, trenje in česanje lena z izdelavo prediva, postavitve klopotca, lujpanje kukorce, lujpanje tikvinoga semena, koštavanje novoga vina (martinovanje) in adventni sejem. V to skupino pa sodijo tudi nastopi folklornih skupin, ki ohranjajo naše ljudske plesne, in pevskih skupin, ki ohranjajo naše ljudske pesmi.

Med društva, ki so na področju kulture zelo dejavna, ne le v domačem kraju, temveč širše v Sloveniji in v zamejstvu, gotovo sodijo KTD Tešanovci z ljudskimi plesi in vse bolj vsebinskimi nastopi, KUD Jožef Košič Bogojina s pripravo vsakoletnih Košičevih dnevov in različnimi plesnimi nastopi in Pevsko društvo Selo s svojimi ne le pevskimi nastopi, temveč sposobnostmi organiziranja prireditev, kot sta košnja trave in lujpanje kukorce za širšo množico ljudi. V zadnjem času je veliko aktivnosti na področju kulture zaznati tudi v okviru KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila, ki prireja vesele večere in dobro obiskano lujpanje tikvinoga semena, pripravlja pa se na organizacijo borovega gostüvanja v začetku naslednjega leta.

Med številnimi pevskimi skupinami izstopa pevska skupina Marjetice, ki deluje v okviru našega upokojenskega društva in ze-

lo dobro promovira našo občino, ne le na prireditvah doma, temveč tudi na gostovanjih pri svojih stanovskih kolegh po Sloveniji in na tujem. Veliko nastopov zabeležijo moški kvartet KUD Jožef Košič Bogojina ter filovske in prosenjakovske pevke, ki imajo dolgo tradicijo in svoje zgoščenke.

Med kulturnimi društvi, ki nastopajo priložnostno oziroma so organizatorji posameznih prireditev na narodnostno mešanem območju, je potrebno posebej izpostaviti folklorno skupino pri KUD Attila Jozsef Motvarjevci, KTD Ady Endre Prosenjakovci in KUD Antal Ferenc Središče, ki so med drugim tudi soorganizatorji obmejnega srečanja ob postavitvi mlaja na meji z R Madžarsko. Vsem tem je potrebno dodati tudi TD Martin Martjanci, ki je soorganizator dveh pomembnih prireditev v občini, Martinovega pohoda in velikonočnega in adventnega sejma – prireditev, katerih prepoznavnost vse bolj presega občinske meje. V Filovcih ob vsem tem skoraj čez celo leto potekajo različne prireditve, ki jih skrbno organizirajo Društvo Gaj, Vinogradniško-sadjarško društvo ter KTD Filovci. Zasluge za vsestransko pestro dogajanje čez vse leto pa imajo tudi drugi, ki se pojavljajo kot organizatorji različnih prireditev, ki morda ne sodijo čisto v kulturno sfero, so pa pomembna popestritev življenja v naši okoljini.

Našim vsem je prav gotovo uspelo ohraniti tiste kulturne lastnosti, zaradi katerih ostaja življenje na podeželju nekaj posebnega, drugačnega. Kultura ima tu visoko uporabno vrednost, saj jo ustvarjajo ljudje sami. Ravno to pa so tiste vsebine, ki jih občina želi tudi v prihodnje podpirati z namenom izboljšanja kakovosti našega vsakdana. Nove družbene vezi med ljudmi in organizacijske oblike dajejo možnost slehernemu posamezniku, da se v kulturnem udejstvovanju najde in polno zaživi.

Ob vsem zapisanem seveda ne moremo mimo dejstva, da si občina prizadeva biti pomemben razvojni dejavnik na področju kulture tudi v širšem geografskem prostoru. Občina Moravske Toplice je prva, skupaj z Mestno občino Murska Sobota, pokrila svoje obveznosti pri izgradnji sodobne pokrajinske in študijske knjižnice. In ob tej priložnosti izražam naše zadovoljstvo, da knjižnica dobro deluje in da je število obiskovalcev te pomembne kulturne ustanove, tudi iz naše občine, iz leta v leto večje.

V Bogojini in okoliških vaseh vsako leto poteka Košičev teden kulture. Ne le zaradi bogate vsebine dogodkov, temveč ravno zaradi pisnega, slikarskega in drugega gradiva, ostaja naš osrednji kulturni dogodek leta. Ob bok se mu postavlja vsakoletna slikarska kolonija Primož Trubar, ki se je udeležujejo vidni umetniki iz vse Slovenije in tujine. Glede na svoj široki odmev predstavlja enega večjih dogodkov slikarske umetnosti v Sloveniji.

Feri Cipot, župan

Praznični december v Moravskih Toplicah ZAČELO SE JE Z ADVENTNIM SEJOM

Dober odziv na prireditve, ki so se v pričakovanju božično-novoletnih praznikov v Moravskih Toplicah zgodile v minulih letih, je organizatorje – TIC, vrtce, občinsko upravo in evangeličansko cerkev – spodbudil, da so podoben scenarij pripravili tudi letos. Prve prireditve so v prvem decembrskem vikendu že uspešno spravili pod streho.

Začelo se je z adventnim sejmom in turistično tržnico v parku pred evangeličansko cerkvijo. Svojih izdelkov tokrat niso ponudili samo mojstri domače in umetnostne obrti, pač pa so zgodnjezimsko sejemsko dogajanje – resda še brez snega – popestrili tudi številni ponudniki adventnih venčkov in aranžmajev, suhega prazničnega peciva, novoletnih voščilnic ter še česa. Času primerno, je bilo največ zanimanja za adventne venčke.

Za najmlajše in njihove starše so vzgojiteljice v hotelu Vivat pripravile tradicionalno igrico, tokrat so odlično zaigrale glasbeno pravljico *Štirje godci*. Ob prvem mraku so najmlajši s prižiganjem lučk na zelenici pred vrtcem simbolično odprli pra-

vlično deželo. Tedaj jih je pred cerkvijo obiskal tudi prvi od treh dobrih decembrskih mož – Miklavž. V evangeličanski cerkvi je zvečer s samostojnim koncertom nastopil komorni zbor SCT iz Ljubljane.

Sicer pa se bo decembrsko dogajanje v Moravskih Toplicah nadaljevalo vse do konca leta. V petek, 14. decembra, bo v cerkvi glasbeni koncert; v soboto, 15. decembra, pa v Vivatu otroška igrica *Razbita buča*. V soboto, 22. decembra, bo božični sejem, v Vivatu igrica *Tri miške*, v cerkvi pa koncert ženskega pevskega zbora medicinskih sester. V torek, 25. decembra, bo v cerkvi božični koncert, v soboto, 29., in v nedeljo, 30. decembra, bo novoletni sejem, v soboto pa tudi koncert v cerkvi.

Martjanci

SEDEŽ KONZORCIJA LEAS

V Bistri hiši v Martjancih, v preurejenih prostorih nekdanje šole, so v oktobru predstavniki šestih lokalnih energetskih agencij z ministrom za okolje in prostor Janezom Podobnikom podpisali pogodbo o ustanovitvi nacionalnega konzorcija energetskih agencij (LEAS), župani občin, v katerih so sedeži agencij, pa še dogovor o sodelovanju energetskih agencij.

V Sloveniji je bilo po letu 2005 ustanovljenih šest lokalnih energetskih agencij, v Bistri hiši v Martjancih, kjer ima sedež LEA za Pomurje, bo tudi sedež nacionalnega konzorcija. Naloga energetskih agencij in konzorcija je spodbujanje smotrne rabe energije. Do ustanovitve konzorcija je ob podpori programa Inteligentna energija

Evrope, lokalnih skupnosti in okoljskega ministrstva prišlo zaradi lažje koordinacije med agencijami in za uspešnejše prijavljanje na mednarodne razpise. Sodelovanje v okviru konzorcija temelji na treh programskih stebrih: energetski management, energetska baza podatkov in informiranje, promocija rezultatov.

Tešanovci

PODRUŽNIČNA ŠOLA BO UKINJENA

Težko je verjeti, da bi v Tešanovcih čez dobri dve leti (leta 2010) lahko proslavili 150-letnico šolstva v tem kraju. Edini podružnični šoli v občini, ki je del matične OŠ Bogojina, namreč zaradi premajhnega števila otrok grozi zaprtje. Usoda šole je že nekaj let na tehtnici, s prihodom ravnatelja Ivana Kramperska pa se je vodstvo šole lotilo racionalizacije tudi na tem področju. O usodi šole je že 19. septembra letos razpravljal svet šole.

Člani sveta zavoda so ugotovili, da bi zaradi premajhnega števila otrok v novem šolskem letu morali v Tešanovcih izvajati kombinirani pouk 2. in 4. razreda, s čimer starši otrok niso soglašali. Zato so učence 4. razreda prešolali na matično šolo, na podružnici pa je ostalo osem učencev 2. razreda. Šola za omenjeni oddelek ne dobi sredstev šolskega ministrstva za podaljšano bivanje, saj je normativ za to 16 učencev, pa tudi sicer je kakovost vzgojno-izobraževalnega dela veliko slabša kot na posodobljeni matični šoli.

Svet zavoda je ugotovil in to je na novembrski seji občinskega sveta zagovarjal tudi ravnatelj Kramperski, da podružnična šola lokacijsko ni tako oddaljena in je vseeno, ali

se otrok pelje do Tešanovca ali Bogojine. Kot je dejal, so podružnične šole smiselne v krajih, ki so zelo oddaljeni ali težko dostopni, kar pa ne velja za Tešanovce. Podatki o številu otrok, rojenih v zadnjih letih, kažejo, da bo tudi v prihodnje v bogojinskem šolskem okolišju otrok ravno za en oddelek, tešanovski šoli pa bi se tudi v prihodnje obetal kombinirani pouk.

Občinski svetniki so podprli predlog o zaprtju podružnične osnovne šole v Tešanovcih. Da objekt iz leta 1905 z znamenitim zvonomom ne bi propadal, so občinski svetniki odločili, da bodo ponudili Ministrstvu za šolstvo in šport, naj v njem uredi center obšolskih dejavnosti. Te ga namreč v pomurski regiji še ni.

Martjanci-Suhi Vrh MARTINOV POHOD

Turistično-informativni center (TIC) Moravske Toplice je skupaj z Občinsko športno zvezo ter številnimi sponzorji in donatorji tudi letos pripravil osrednji turistično-rekreativni dogodek v tem delu Prekmurja – tradicionalni Martinov pohod. Osme prireditve, ki poteka vselej na martinovo soboto, se je v prijetnem sončnem vremenu udeležilo več kot 400 pohodnikov.

Pohodniki so se na okrog 10 km dolgo pot tudi letos odpravili iz športnega centra v Martjancih, prvič so se okrepcali pred hotelom Vivat in pot nadaljevali skozi Moravske gorice. Do končnega cilja, ki je bil tudi letos na Jelovškovem bregu na Suhem Vrhu, so se ustavili še pri Džubanovi zidanci na Rumičevem bregu.

Zaključek pohoda je bil tudi letos zanimiv in pester. Za to je poskrbelo kar devet ponudnikov domače in umetnostne obrti, turistična društva, vinotoči in še kdo. Moč je bilo okusiti različne vzorce mladih vin, pečen kostanj, »pajani krčuj« z zaseko in česnom ter številne domače dobrote iz krušne peči. Vrhunec prijetnega in veselega zaključka z živo glasbo je bil tudi letos šaljivi krst mošta, za kar so letos poskrbeli člani TD Martin iz Martjanec.

Filovci

TRGATEV V VITIS VITAE

Vinogradniško-turistično društvo Gaj Filovci je v okviru projekta *Vitis Vitae (Trta življenja)*, ki ga je podprla EU, v svojem društvenem vinogradu v Gaju v Filovskih gorinah tudi letos pripravilo društveno trgatvev grozdja z več kot 90 trsov kar 50 različnih sort kot svojo osrednjo družabno-zabavno prireditev.

Najprej se je številna ekipa bračev – med njimi so bili tudi kolegi iz sosednje Madžarske (iz Magyarszombatfe in Oszka), ki so ob Avstrijcih pred petimi leti sodelovali v tem zanimivem projektu – odpravila h kapeli Marije Kraljice Družine, kjer so potrgali pridelek potomke najstarejše trte na svetu – modre kavčine z mariborskega Lenta.

Zatem so pobrali in količinsko izmerili pridelek in sladkorno stopnjo vsakega posameznega trsa. Na sončni legi najbolj južnega obronka vinorodnega Goričkega namreč v skupnem vinogradu uspevajo cepiči in cepljenke iz kar treh sosednih držav – Madžarske, Avstrije in Slovenije. Za dobro razpoloženje na trgatvi so tudi letos poskrbele Filovske pevke in harmonikar Milan Varga.

Iz potrganega grozdja so iztisnili mošt, vino iz njega pa bodo ponujali kot zvrst kar 50 sort. Po izkušnjah prejšnjih let trenutno edinstveni ampelografski vrt obrodi okrog 130 kilogramov grozdja, iz mošta pa zavre blizu sto litrov edinstvenega vina.

Problem bioplinarne Motvarjevci se internacionalizira

UPORNI DOMAČINI SO GOSTILI OKOLJSKEGA MINISTRA PODOBNIKA

V Lipnici smo namenili že veliko prostora za domačine sporni bioplinarni na narodnostno mešanem območju v Motvarjevcih. V prvi vrsti zato, ker se domačini ne strinjajo z lokacijo objekta, ki ga je investitor, družba Panvita Ekoteh, postavil na svojem zemljišču sredi kraja. Domačini Panviti in občini očitajo tudi procesne napake v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja, saj jih niso obvestili o načrtovani »gradnji ekološko spornega objekta«, ki je po njihovem prepričanju tujek v okolju. Zgrajen je sredi vasi, neposredno ob nogometnem igrišču, čez cesto je v prostorih nekdanje šole urejena kulturna dvorana, že stoletje pa ob stari šoli stoji tudi reformatorska krščanska cerkev.

Na vročih sestankih z investitorjem so domačini takoj, ko so izvedeli za vrsto dejavnosti v novem objektu, ustanovili civilno iniciativo proti gradnji bioplinarne in zahtevali takojšnjo zaustavitev gradnje. Tega investitor ni storil, saj ima za to vsa potrebna dovoljenja. Še več: domačini trdijo, se je gradnja celo pospešila, saj gradbeni stroji brnijo celo ob sobotah in nedeljah. Domačini so si na svoje stroške o vplivu bioplinarne na okolico pridobili kar tri neodvisna izvedenska mnenja ustanov iz Ljubljane: Biotehniške fakultete, Urbanističnega zavoda in Kemijskega inštituta. Nobeno mnenje ne soglašja z bioplinarno sredi vasi.

Nekateri najbolj prizadeti domačini, ki so od bioplinarne oddaljeni le nekaj deset metrov, niso uspeli niti s predlogom za obnovo postopka za izdajo gradbenega dovoljenja na Upravni enoti (UE) Murska Sobota. Njihov predlog je UE zavrгла 24. septembra 2007.

MOP ZAVRNIL SKLEP UE MURSKA SOBOTA

Domačini oziroma civilna iniciativa, ki jo vodi kmetijski svetovalec, domačin Štefan Bogdan, niso odnehali. Zoper sklep UE so se konec septembra pritožili na Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) RS. V odločbi, ki jo je ministrstvo izdalo 15. oktobra 2007, je med drugim zapisalo, da se odpravi sklep UE Murska Sobota zaradi vrste pomanjkljivosti pri reševanju predloga za obnovo postopka in se zadeva vrne upravnemu organu prve stopnje v ponovni postopek oziroma obravnavo.

Ob delovnem srečanju slovenske in madžarske vlade sredi oktobra (17. oktobra) v Lendavi (in Monostru v Porabju) so domačini nameravali na svoje težave opozoriti celo s protestnim shodom, vendar jim je lendavska občina kot gostiteljica srečanja sporočila, da tam niso zaželeni in naj raje gredo protestirat drugam, pred ustanove, ki so Panviti izdale dovoljenje za gradnjo bioplinarne. Ob posredovanju narodnostne poslanke Marije Pozsonec so obisk obeh vlad v svoji sosesčini Motvarjevčani vseeno izkoristili in jih opozorili na težavo. Predstavnika civilne iniciative sta peticijo za zaustavitev postopka gradnje predsednikoma vlad izročila v Monostru.

VSEBINA PETICIJE

Vsi dosedanja postopki so pokazali, da interesi vaščanov Motvarjevec niso bili upoštevani, zato pričakujejo, da bodo aktivno vključeni v reševanje problematike. Prav tako pričakujejo, »... da se upoštevajo vse predpostavke, ki zagotavljajo zdravo in neoporečno okolje, življenje in bivanje, tako da se spoštujejo ustava RS, Aarhuška konvencija, Agenda 21 ter pravice manjšine do sobivanja v neoporečnem okolju.« Podpisnika peticije, Štefan Bogdan in István Mólnar, kot predstavnika civilne iniciative v imenu vseh krajanov zahtevata, da se postopki speljejo korektno, ažurno in pošteno, da se objekti zgradijo na primerni lokaciji zunaj urbanega naselja in da se za naselje vizualno moteči objekti odstranijo. »Zato pričakujemo, da inšpekcijske službe reagirajo na prijave in preprečijo nadaljnjo samovoljo investitorja, ki nedopustno širi dejavnost v smeri proizvodnje brez dovoljenj. Ker so zahteve vaščanov do sedaj imele omejen odziv, se bomo ob nadaljnji ignoranci pristojnih organov obrnili na mednarodne institucije in se v končni fazi poslužili metod državljanske nepokorščine,« so zaključili vsebino peticije.

MED MOTVARJEVČANI TUDI MINISTER PODOBNIK

Ob robu delovnega srečanja vlad se je v Motvarjevcih mudil prvi človek MOP RS Janez Podobnik z mag. Hinkom Šolincem iz sekcije za obnovljive vire energije, delegaciji pa se je priključil tudi direktor Urada za narodnosti mag. Stanko Baluh. Najprej so si z domačini, predstavniki civilne iniciative, verske skupnosti in odvetnikom, ki jih zastopa, s ceste ogledali bioplinarno, zatem pa so se z njimi sestali še v kulturni dvorani.

Iz ust prizadetih smo slišali že znane ugotovitve, med drugim tudi, da domačini sicer ne nasprotujejo bioplinarni, vendar je na tej lokaciji sredi vasi za krajane moteča, še najbolj pa za bližnje sosedje. Družina Geci je od bioplinarne oddaljena vsega 20 metrov.

Ministra so seznanili, da je Panvita za potrebe bioplinarne že napolnila silose s koruzno silažo, čeprav za objekt še nima uporabnega dovoljenja, pa tudi o tem, da Panvita pridobiva dokumentacijo za gradnjo piščančje farme za 60 tisoč brojlerjev, ki naj bi stala ob bioplinarni, torej prav tako sredi vasi.

Minister Podobnik je dejal, da ceni enotno stališče domačinov, ki bi se moralo upoštevati že v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja. Žal postopek ni vodil njihov resor, je dejal, zato bo skušal apelirati na ministra za javno upravo dr. Gregorja Viranta, da obnovev postopka izpelje korektno in v najkrajšem času, saj je Ministrstvo za okolje in prostor, ki je s strani domačinov in drugih za bioplinarno dobilo vrsto prijav, odločilo, da mora UE Murska Sobota ponovno odločati o tem primeru. Evropska praksa je, je dejal Podobnik, da investitor za nameravano gradnjo najprej naveže stike z lokalno skupnostjo in domačini.

PODOBNIK: ŽE V ŠTARTU JE ZATAJILA KOMUNIKACIJA

Po vsem slišanjem je Podobnik domačine vzpodbudil, da postopek oziroma svoje aktivnosti nadaljujejo. »Če je na eni strani interes kapitala, gospodarstva ali energetskega interes in je na drugi strani interes zdravega življenja, narave in ljudi, je med njimi potrebno poiskati zdravo ravnovesje. In vloga države in upravnih postopkov je, da to naredi na pravičen in pošten način. Nekaj lahko naredi država, nekaj občina ... In če se zaplete, primer pride na sodišče,« je dejal Podobnik, obenem pa svetoval, da zapleten primer motvarjevske bioplinarne ne bi reševali v Bruslju ali Strasbourgu, pač pa doma, v Sloveniji.

»Krajinam Motvarjevcev, pa tudi širše, imate legitimno pravico, da se zavzemate za interes svojega kraja,« je dejal minister Podobnik in dodal, da bi moral vsak nivo oblasti opraviti svojo nalogo, ob tem, da je pomembna komunikacija. Med drugim je spomnil tudi na Aarhuško konvencijo, ki govori o tem, da ima vsakdo pravico vedeti, soodločati in se pritožiti. Ob apelu ministru Gregorju Virantu, naj UE Murska Sobota sedaj, ko je dobila mandat, ponovno odloči o njihovi vlogi za obnovo postopka glede izdaje gradbenega dovoljenja, je Podobnik obljubil, da bo stopil v stik tudi z županom Občine Moravske Toplice Francem Cipotom.

Pričuje, da bo v stik z domačini stopil tudi investitor, saj mora biti v njegovem interesu, da takšni in podobni objekti ne bodo v kraju, kjer jim tamkaj živeči nasprotujejo. Podobnik ima pomisleke tudi ob informaciji, da investitor ob bioplinarni namerava zgraditi še piščančjo farmo. »Takšna dejavnost ima prav tako vpliv na okolje. Upam, da bo prevladala neka mera in da se na tako ozki lokaciji ne bo zgodilo toliko investicij, ki bi še dodatno obremenile kakovost življenja v vašem kraju.«

Bioplinarna Mlajtinci

STRASTI IN DUHOVI SE NISO POLEGLI

Argumentiranje »za« oziroma aktivnosti proti gradnji bioplinarne v Mlajtincih ne pojenjajo. To je pokazal tudi skupni sestanek okoljskega ministrstva, investitorja, občinske uprave, civilne pobude proti gradnji, krajevnega odbora Mlajtinci-Lukačevci in Term 3000, ki ga je prve dni novembra sklical župan občine Franc Cipot. Občina na sestanek novinarjev ni (po)vabila, potem ko je to storil vodja civilne pobude Borut Talian, je hitro reagirala in čez nekaj ur novinarjem po elektronski pošti poslala vljudnostno obvestilo, da bo šlo le »... za odprt pogovor, pri katerem ne bi želeli, da navzočnost kamer in medijev vpliva na razpravo posameznikov.«

NEPOSLUŠNA CIVILNA POBUDA

Že takoj na začetku, ko je Jana Kovač iz družbe ZEU Murska Sobota – ZEU je po naročilu Ministrstva za okolje in prostor (MOP) za bioplinarno izdelal osnutek državnega lokacijskega načrta (dokler ga vlada ne sprejme, je mogoče v njem upoštevati vse pripombe) – skušala ponovno predstaviti omenjeni energetski objekt, se je zapletlo. Predstavniki civilne pobude niso hoteli (ponovno) poslušati že znanih informacij. Izvedeti hočejo, kaj novega se je zgodilo od 26. septembra, ko so svetniki razpravljali na občinskem svetu o bioplinarni Mlajtinci in s tesno večino (8:6) potrdili šest županovih točk za nadaljevanje aktivnosti za gradnjo. Te zahtevajo, da kmetijska bioplinarna ne sme presežati moči enega megavata električne energije; naj bo umeščena na območju ob reki Ledava; da se kot surovina zanjo lahko uporabljajo le sestavine koruze, trave in drugih poljščin ter gnoj in gnojevka iz živalskih farm na območju občine; da morajo biti poti za dovoz in odvoz surovin večinsko speljane mimo naselij. Hkrati se od investitorja pričakuje, da spoštuje okoljevarstveno zakonodajo glede negativnih vplivov na okolje in da s trajnim monitoringom sproti obvešča javnost, predvsem okoliško prebivalstvo. Končni predlog državnega lokacijskega načrta se pred potrditvijo na Vladi RS predloži v soglasje občini.

IZDELATI ŠTUDIJO VPLIVA NA OKOLJE

V očitni zaplet je posegla državna sekretarka MOP mag. Bernarda Podlipnik, rekoč, da se nasprotujoči si strani pogovarjata v previsokih tonih. Prepričana je in to je v nadaljevanju velikokrat ponovila, da bi izdelana študija o presoji vplivov na okolje, ki naj jo naroči in plača investitor, četudi jih za objekte takšnih zmogljivosti zakonsko ni obvezno izdelati, odgovorila na številne nejasnosti in zlasti domneve o škodljivih vplivih na okolje. Po nje-

Mag. Bernarda Podlipnik z MOP (prva z leve): »Bioplinarne so za državo dobrodošla rešitev.«

nem mnenju je bilo o investiciji doslej podanih premalo točnih in preveč pavšalnih informacij. »Projektant mora imeti jasno sliko in vse podatke o projektu na mizi, tisti, ki je na nasprotni strani, pa mora nastopati z argumenti.« Kljub vsemu je prepričana, da se bioplinarna kot objekt za pridobivanje elektrike iz obnovljivih virov lahko znajde tudi v tem okolju. Tembolj, ker so bioplinarne za državo dobrodošla rešitev. Nenazadnje tudi Občina Moravske Toplice rabi objekt za čiščenje prevelikih koncentracij gnojevke in gnoja na živinskih farmah, ki zaradi premajhne količine lastnih kmetijskih zemljišč močno obremenjujejo okolje.

INVESTITOR VZTRAJA PRI SVOJEM

Investitor okrog osem milijonov evrov vredne energetske naprave Viktor Časar, domačin iz Mlajtincev, je prepričan, da je lokacija severovzhodno od Mlajtincev dobra in je zato ni potrebno spreminjati. Če v to ne bi verjel, si ne bi delal smradu 630 metrov od doma. Ponovil je tudi, da bo večina transportnih poti v bioplinarno in iz nje potekala mimo vasi, zato se prometna obremenitev v Mlajtincih ne bo povečala. Razložil je tudi, zakaj vztraja pri predvideni moči 2,5 megavata: projektanti so upoštevali, koliko potrebnih surovin za njeno delovanje je mogoče dobiti v okolju, v občini. »Od Sebeborca do Filovec kmetje skupaj redijo 10.000 prašičev in mi računamo tudi na gnojevko s teh kmetij,« je dejal Časar. V imenu avstrijskega projektanta Agrinz pa je Jurij Gyergjek ponovno pojasnil, da je projektirana zmogljivost bioplinarne 1,67 megavatov, do 2,5 megavatov pa so prišli zaradi regeneracije toplotne energije v električno. Dejal je še, da so bioplinarne v bistvu kmetijske čistilne naprave, oba s Časarjem pa sta obtožila civilno iniciativo, da med občani širi laži in na ta način zavaja javnost.

TURIZEM POMEMBNEJŠI OD ELEKTRIKE

Na strani civilne pobude in podjetja Terme 3000, od katere bi bil objekt po osnutku državnega lokacijskega načrta oddaljen vsega 1.400 metrov, je vseskozi tudi Zveza ekoloških gibanj (ZEG). Njen predsednik Karel Lipič se je odzval na trditve Podlipnikove, da bi Pomurje kot izrazito kmetijsko področje po nekaterih podatkih lahko preneslo celo do šest bioplinarn. »Vendar ste pri tem spregledali več momentov: kakovost življenja tukaj živečih ljudi, turizem in to, da v regiji še vedno nimamo izdelanega koncepta razvoja kmetijstva.« Zato je po njegovem prepričanju turizem v Sloveniji, še zlasti pa v Moravskih Toplicah in okolici, veliko pomembnejši od proizvodnje elektrike, ki je ne primanjkuje, le varčevati z njo je potrebno.

KOMU ODGOVORNOST V PRIMERU NEPRAVILNOSTI?

Od zadnjega srečanja se ni zgodilo prav nič novega – lokacija se ni spremenila, prav tako ne zmogljivost bioplinarne, taka pa za Mlajtinčane in okoliške prebivalce ni sprejemljiva, trdijo nasprotniki mlajtinske bioplinarne.

Čeprav je projektant zagotavljal, da bo Časarjeva bioplinarna projektirana po naj sodobnejši tehnologiji in bo delovala v povsem zaprtem sistemu, zato smradu z nje ne bo, prav tako ne hrupa, so se člani civilne pobude Borut Talian, Ervin Ficko in Zoran Petrovič spraševali, kdo bo prevzel odgovornost, če vse vendarle ne bo tako, kot je predvideno na papirjih. Nasprotniki gradnje bioplinarne namreč ne verjamejo projektantom, zato želijo varovalko s strani države.

Sklicatelj sestanka, župan Franc Cipot, je na koncu nemočno ugotovil, da se poskus, da bi investitor in predstavniki civilne pobude zblížali stališča, ni uresničil. To pomeni, da so sklepi, ki jih je v zvezi z mlajtinsko bioplinarno septembra sprejel občinski svet, v tem trenutku edina možna rešitev.

Občina je v novembru prizadete povabila na ogled bioplinarn v sosednji Avstriji. Zanj ni bilo zanimanja, bo bolje v drugo, sredi decembra? (L.S.)

Kronologija zastavljenih ciljev občine

V 59. št. Lipnice (21. 9. 2006) lahko v članku pod naslovom Turizem – paradni konj občine med drugim preberemo: »Občina in širša regija imata prihodnost v turizmu, je prepričan. (župan – op. p.) Teža se moravskotopliška občina zaveda vse od svojega nastanka, zato razvojno gradi svojo pot prav na tej najhitreje rastoči gospodarski dejavnosti. Spoznanje, da je Občina Moravske Toplice med vodilnimi turističnimi občinami v Sloveniji, je pogojeno z dobro strategijo in ogromnim investicijskim vložkom. Župan Cipot je postregel s podatkom, da je bilo v zadnjem obdobju v turizmu v tej občini skupaj vloženih več kot 7 milijard tolarjev. (cca 30 milijonov evrov – op. p.) Prav to je tudi eden od razlogov, zakaj je cena nepremičnin v nekaterih delih občine porasla tudi za desetkrat.«

V shematskem prikazu (Lipnica št. 63 / 24. 4. 2007) srednjeročnega programa za obdobje 2007–2013 z imenom »Oaza zdravja« se znotraj Okoljskega centra poleg ekocentra, zavetišča za živali, kompostarne, zbiralnice odpadnega gradbenega materiala, predelovalnice peletov in sekancev, ekoremediacije, predvideva še »sisteme manjših čistilnih naprav«.

Tem poslovnim dosežkom in pravičnim razvojnimi usmeritvam smo do nedavnega aplavdirali tudi krajanji Mlajtinec, Lukačevc, Noršinec in Ivanec, in to vse do trenutka, ko smo se bili primorani soočiti z dejstvom, da so to bile trditve in hvalospevi s figo v žepu. Nemalo smo bili presenečeni, ko smo od istih akterjev dobili »preko noči« ponujen (vsiljen) projekt Bioplinarna Mlajtinci, ki ne samo, da v celoti spreminja izrazito turistično razvojno strategijo občine v sfero industrijske proizvodnje električne energije, ampak s predloženim projektom tudi nevarno ogroža omenjeni vloženi kapital.

In ker je bilo vsem, ki razmišljajo z zdravo pametjo, jasno, da bo predvideni razkroj 40.000 ton odpadkov (koruzna silaža, govejci in prašičji gnoj, gnojnica, klavni odpadki, kri, biogeni odpadki) na enem mestu in razlivanje približno enake količine predelane gnojnice na okoliška polja in travnike (odvoz na oddaljene lokacije namreč ni ekonomičen) v neposredni bližini omenjenih naselij in turističnih objektov drastično poslabšal kvaliteto in način življenja okoliškega prebivalstva. Posredno bo dolgoročno vplival na isihanje turizma.

Prav tako smo od odgovornih predstavnikov upravnih organov, ministrstva za okolje, inšpekcijskih služb itd. dobili jasne odgovore, da je tozadevna zakonodaja nedorečena, da so inšpekcijske službe nemočne, da se smradu ne da izmeriti itd. Vse to se v praksi kaže kot opuščeno obveščanje javnosti, neupoštevanje soglasij, opuščena inšpekcijska kontrola, dopuščeno obratovanje brez uporabnega dovoljenja oz. dopuščanje obratovanja v primerih škodljivih obremenitev okolja...

Zakaj civilna iniciativa?

Civilna iniciativa nastane, ko se skupina ljudi ne strinja z določenim ravnanjem in delovanjem predvsem vladajoče skupine ljudi. Poznajo jo povsod po svetu, kjer ljudje dobijo občutek, da so na kakršenkoli način ignorirani ali prezrti. Največkrat je to edina možnost za izražanje mnenja, saj se le na ta način včasih kdo zave, da ni sam na tem svetu. Slovenci veljamo predvsem za poslušne in ponižne do oblasti, delodajalcev in še koga. Zato so nekateri presenečeni, ko se zgodi narod pri nas. Zgodil se je v Motvarjevci, zgodil se je v Mlajtincih, Lukačevcih, Noršincih, Ivancih. In zgodil se bo verjetno še kje, dokler se bodo teptale osnovne človekove pravice do dostojnega in zdravega življenja, nedotakljivosti materialnih in nematerialnih dobrin. Dogaja se predvsem zaradi ignorance nekaj ljudi nasproti nekaj več kot 330 podpisanih nasprotnikov gradnje bioplinarne.

Zakaj proti bioplinarni?

Na začetku naj poudarimo, da niti člani Civilne iniciative niti podpisniki listine proti predvideni gradnji bioplinarne Mlajtinci (ali kakor koli bi naj ta objekt in podjetje imenovali, saj se na vsaki listini pojavlja nov naziv in sedež družbe...) nismo nevedneži, sko-

doželjneži, nerazgledanci, inženirski ali s kakršnimi koli imeni nas posamezniki obmetavajo in žalijo na vsakem koraku. Smo dosti bolj ekološko in okoljevarstveno razgledani, kot trdijo zagovorniki gradnje bioplinarn. In ta stališča so nam tudi osnovna gonilna sila sedaj in v bodoče.

Zakaj torej nasprotujemo gradnji? **Zato, ker menimo da lokacija, velikost, izbira tipa energetskega objekta (bioplinarna) niso primerni za okolico največjega turističnega objekta v občini.** Naj pojasnimo. Turiste privlači pri nas še vedno »divja« narava, po kateri se lahko prosto sprehajajo, tečejo, rolajo, kolešarijo, igrajo golf... Od teh turistov živi posredno v Termah 3000 cca 400 zaposlenih, zaposleni v Vivatu, vinotoči... Po predvideni velikosti 2,6 MW in tudi zmanjšani 1 MW inštalirane moči spada bioplinarna med velike (vir: mag. Ivan Gobec: OSNOVE PROIZVODNJE BIOPLINA, Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta) in ne med majhne, kot vas zavajajo zagovorniki gradnje. Po enem od največjih ponudnikov (in izvedenih gradenj) v Nemčiji, podjetju Lütthe (glej na internetu povezavo: http://www.luethe-heide.de/download/deutsch/001_Biogasinformativ.pdf) spada mlajtinski objekt po nemških merilih med industrijske objekte. Ti pa so, tudi po magistru Gobcu, po uporabi surovin uvrščeni na negativno listo. Torej nazivi »čistilni servis«, »kmetijska bioplinarna«, ki bo počistila okolico, so zavajajoči z namenom, vsiliti vsaj še en »čisti« energetski objekt poleg motvarjevskega! Po zagotovo odličnem nemškem poznavanju gradnje in vzdrževanja bioplinarn (več kot 4.000 bioplinarn, vendar povprečne velikosti 0,25 MW ali 10 % mlajtinskega osnutka) so opazna namerna prikriivanja in zanikanja vplivov na okolje. Po dostopnih knjigah, izdanih s strani »Nemškega zveznega ministrstva za varstvo potrošnikov, prehrano in kmetijstvo« (Bundesministerium für Verbraucherschutz, Ernährung und Landwirtschaft) in primerjavi predstavljenega projekta je razvidno, da mnogo ponujenih rešitev za mlajtinsko bioplinarno (verjetno pa tudi za večino slovenskih) ni izvedenih po zadnjih dognanjih in standardih tehnike in tehnologije. Če bi bili upoštevani ti kriteriji, ne bi prihajalo do nezadovoljstva prebivalstva v okolici obstoječih bioplinarn zaradi preobremenjenih lokalnih cest, smradu (zaradi uhajanja metana in amoniaka v ozračje – predvsem pri polnjenju in praznjenju, ter še približno 20% metana, ki uhaja v ozračje iz lagun kot posledica nepopolne fermentacije), nevarnosti izlitja gnojnice (Schlettau v Nemčiji na silvesterski večer 2005 – izlitje 100.000 litrov gnojnice med hiše zaradi okvare, še danes ni povrnjenih škod), nevarnost zastrupitve (primer iz Nemčije Rhadereistedt bei Zeven – pet mrtvih zaradi zastrupitve z visokostrupeno mešanico plinov amoniaka, žveplovodika in ogljikovega dioksida; pogoste zastrupitve nemških kmetov, ki imajo v lasti bioplinarne), eksploziji (Feuchtwangen v Nemčiji – 12. 4. 2007; St. Margarethen an der Raab v Avstriji – 27. 3. 2007...). Nobenega od teh podatkov ni niti malo nakazal ali opozoril nanj ne investitor ne projektant ne župan ne predstavnik Ministrstva za okolje in prostor.

Po dogodkih in zapletih v Motvarjevcih, po kontaktih, ki smo jih navezali z ljudmi, ki živijo v okolici takšnih bioplinarn (ne lastnikov ali upravnikov bioplinarn), po podatkih iz tujine si tega enostavno ne želimo v naši okolici. Zaradi sebe, zaradi ljudi, ki se preživljajo s turizmom. Še vedno bi radi srečevali svoje več ali manj zadovoljne sosesde, se z njimi zunaj pogovarjali, zabavali in tudi kaj koristnega počeli. Zlahka pa bomo pogrešali koga, ki mu zadovoljni sosed, sokrajan, prijatelj ne pomeni nič, ker ne podpira njegovega mnenja in početja.

Na osnovi navedenega Civilna iniciativa upravičeno dvomi, da bo načrtovana bioplinarna pravilno umeščena v prostor, da ne bo čezmerno obremenjevala okolja in da bo kdorkoli poskrbel za možnost preselitve prizadetih stanovalcev oziroma za ustrezno odškodnino v primeru čezmernih vplivov na okolje. Zato bomo za prepričitev gradnje uporabili vsa pravna sredstva, vključno z državljanško nepokorščino.

Civilna iniciativa »Bioplinarna Mlajtinci«, izvršni odbor

Na podlagi 46. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07) in 30. člena Statuta Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 11/99, 2/01,69/02 in 28/03) je župan Občine Moravske Toplice dne 01. 10. 2007 sprejel

SKLEP

o pričetku priprave občinskega prostorskega načrta Občine Moravske Toplice

S tem sklepom župan Občine Moravske Toplice določa začetek in način priprave Občinskega prostorskega načrta Občine Moravske Toplice (v nadaljevanju: OPN).

1. Ocena stanja in razlogi za pripravo prostorskega načrta

Občina Moravske Toplice je ob svojem nastanku leta 1995 prevzela veljavne prostorske akte bivše občine Murska Sobota, katere del je bila. Planske akte za svoje območje je občina večkrat spreminjala, nazadnje v letu 1998, vendar le-ti kljub temu ne zagotavljajo več želenega usmerjanja prostorskega razvoja. Vsaokratne spremembe prostorskih sestavin planov so se nanašale predvsem na spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč zaradi pretežno stanovanjske gradnje. Tudi v prostorskem načrtu gre pretežno za uskladitev interesov po rabi zemljišč z določeno namensko rabo.

Prostorski načrt Občine Moravske Toplice bo kot temeljni občinski akt v strateškem delu določal cilje in izhodišča prostorskega razvoja občine, v izvedbenem delu pa podrobnejšo namensko rabo prostora z merili, pogoji in ukrepi za načrtovanje v prostoru ob upoštevanju varstvenih zahtev. Prostorski načrt bo nadomestil sedaj veljavne prostorske sestavine dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Murska Sobota za območje Občine Moravske Toplice in prostorske ureditvene pogoje za območje občine. Predvsem pa bodo v prostorskem načrtu ponovno preverjena poselitvena območja in predlagana ustrežnejša razporeditev površin znotraj naselij. Poseben poudarek bo dan značilni razpršeni poselitvi v vinorodnih območjih, območjih turistične dejavnosti, gospodarske dejavnosti in ostale specifične dejavnosti, kot so večji kmetijski kompleksi in podobno.

Priprava Prostorskega načrta občine je potrebna tudi zaradi uskladitve občinskih prostorskih dokumentov s prostorskimi dokumenti Republike Slovenije.

2. Način pridobitve strokovnih rešitev

Občinski prostorski načrt se bo pripravil na podlagi analize stanja prostora. Za načrtovane večje spremembe namenske rabe prostora bodo izdelane posebne strokovne podlage, s katerimi bodo utemeljeni predvideni posamezni posegi. Za večje posege se načrtujejo tudi variantne rešitve, za naselje Moravske Toplice pa morebiti tudi urbanistični načrt. Vse strokovne podlage se izdelajo v sklopu Prostorskega načrta.

3. Roki za pripravo prostorskega načrta

Postopek za pripravo in sprejem Občinskega prostorskega načrta se prične z objavo javnega razpisa in izborom pripravljavcev gradiv (za prostorski načrt in za okoljsko poročilo). Izbrani načrtovalec izdelava osnutek prostorskega načrta v 120 dneh od začetka veljavnosti pogodbe. Osnutek prostorskega načrta občina posreduje na Ministrstvo za okolje in prostor, ki v 30 dneh pridobi smernice za načrtovanje od nosilcev urejanja prostora in upravljavcev javne gospodarske infrastrukture. Po pridobitvi smernic ministrstvo na pobudo občine izvede tudi postopek usklajevanja prostorskega načrta, če se ugotovi, da ta ni usklajen s pridobljenimi smernicami. Dopolnjen osnutek prostorskega načrta in okoljsko poročilo (če bo le-to potrebno) se javno razgrneta za najmanj 30 dni (predvidoma v februarju 2008). Sledi sprejem stališč do predlogov in pripomb iz javne razgrnitve ter priprava dopolnjenega predloga prostorskega načrta in okoljskega poročila (marec, april 2008). Pridobivanje mnenj izvede ministrstvo v mesecu aprilu. Obravnava in sprejem na občinskem svetu Občine Moravske Toplice je predvidena maja 2008, po predhodni potrditvi ministra in pridobitvi sklepa Vlade o usklajenosti.

4. Navedba nosilcev urejanja prostora

V postopku priprave in sprejemanja občinskega prostorskega načrta sodelujejo naslednji nosilci urejanja prostora in upravljavci javne gospodarske infrastrukture, ki izdelajo in posredujejo občini strokovne podlage razvoja ali varstva s svojega področja ter pripravijo smernice v skladu z 47. členom Zakona o prostorskem načrtovanju:

9. REDNA SEJA OS

26. september 2007

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 8. redne seje Občinskega sveta
2. Obravnava predloga Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja Močvar v Moravskih Toplicah – predlog za sprejem po hitrem postopku
3. Dopolnitev Sklepa o višini komunalnega prispevka v Občini Moravske Toplice za leto 2007
4. Uskladitev Načrta razvojnih programov Občine Moravske Toplice za obdobje 2007–2010
5. Predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja v zvezi z imenovanjem elektorjev za volitve v Državni svet in določitev kandidata za Državni svet
6. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori:
 - a) predlog za priključitev na električno omrežje Merič Karela, Selo 114
7. Sprejem stališča v zvezi z bioplinarno Mlajtinci
8. Informacija o bioplinarni Motvarjevci
9. Razno

10. REDNA SEJA OS

24. oktober 2007

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 9. redne seje Občinskega sveta
2. Obravnava Odloka o spremembah Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2007 s prilogami – predlog za sprejem po skrajšanem postopku
3. Obravnava Odloka o urejanju in vzdrževanju pokopališč ter o izvajanju pogrebnih storitev v Občini Moravske Toplice – II. obravnava
4. Obravnava osnutka Odloka o podeljevanju koncesije za opravljanje lekarniške dejavnosti na območju Občine Moravske Toplice
5. Obravnava Odloka o ustanovitvi javnega podjetja Center za ravnanje z odpadki Puconci d.o.o.
6. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori:
 - a) predlog za zaprtje Podružnične osnovne šole v Tešanovcih
 - b) predlog v zvezi s prodajo ART centra Središče na javni dražbi
7. Razno

ODDAJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ V NAJEM

Občina Moravske Toplice obvešča vse zainteresirane kmete, da oddaja v najem zemljišča v lasti Občine Moravske Toplice v k. o. Berkovci, Motvarjevci in Vučja Gomila, kjer se zaključujejo komasacijski postopki. Vsi zainteresirani kmetje se naj najkasneje do **petka, 4. januarja 2008**, oglasijo v vložišču občinske uprave, kjer bodo dobili vse informacije v zvezi z zemljišči, ki so predmet najema. Cene najema zemljišč so določene s sklepom občinskega sveta. V primeru, da bo za isto zemljišče zainteresiranih več kmetov, bodo smiselno uporabljena določila zakona, ki veljajo za zakup kmetijskih zemljišč.

Martina Vink Kranjec

1. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, Urad za prostorski razvoj, Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana – področje prostorskega razvoja
2. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana – področje varstva okolja
3. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, Sektor za upravljanje z vodami, Vojkova 1/b, 1000 Ljubljana
4. Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Maribor, Pobreška cesta 20a, Maribor
5. Zavod RS za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Maribor, Slomškov trg 6, 2000 Maribor
6. Ministrstvo za kulturo, Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana
7. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana – področje kmetijstva
8. Zavod za gozdove Slovenije, OE Murska Sobota, Kolodvorska 19, 9000 M. Sobota
9. Ministrstvo za gospodarstvo, Direktorat za notranji trg, Sektor za preskrbo in blagovne rezerve, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana
10. Ministrstvo za gospodarstvo, Direktorat za energijo, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana
11. Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste, Območje Murska Sobota, Lipovci 256b, 9231 Beltinci
12. Javna agencija za železniški promet RS, Kopitarjeva 5, 2000 Maribor
13. Ministrstvo za promet, Direktorat za letalstvo, Langusova 4, 1000 Ljubljana
14. Ministrstvo za obrambo, Direktorat za obrambne zadeve, Sektor za civilno obrambo, Kardejeva ploščad 25, 1000 Ljubljana
15. Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Kardejeva ploščad 21, 1000 Ljubljana
16. Ministrstvo za notranje zadeve, Policijska, Stefanova 2, 1000 Ljubljana
17. ELES, d.o.o., Hajdrihova 2, 1000 Ljubljana
18. ELEKTRO Maribor, Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor
19. Geoplin, Cesta Ljubljanske brigade 1, 1000 Ljubljana
20. Telekom, Trg zmag 6, 9000 Murska Sobota
21. Komunalna, d.o.o., Kopaliska 2, 9000 Murska Sobota
22. Civilna iniciativa, društva.

V Moravskih Toplicah, 01. 10. 2007
Št.: 350-03/07-5

Župan Občine Moravske Toplice
Franc CIPOT

Na podlagi 3., 7. in 35. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 in 30/98), 12., 21., 25. in 26. člena Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/84), 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo), 17. člena Zakona o prekrških – uradno prečiščeno besedilo (ZP 1 – UPB3, Uradni list RS, št. 70/2006) in 16. člena Statuta občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 11/99, 2/01, 24/01, 69/02 in 28/03) je Občinski svet Občine Moravske Toplice, na svoji 10. seji dne 24. 10. 2007 sprejel

ODLOK

O UREJANJU IN VZDRŽEVANJU POKOPALIŠČ TER O IZVAJANJU POGREBNIH STORITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

I. SPLOŠNI DEL

Splošne določbe

1. člen

- (1) S tem odlokom se določa način izvajanja lokalne gospodarske javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« in »izvajanje pogrebnih storitev« v Občini Moravske Toplice (v nadaljevanju: javna služba).
- (2) Javna služba iz prvega odstavka tega člena obsega upravljanje pokopališč, njihovo vzdrževanje in čiščenje, vodenje pokopaliških katastrov, oddajanje grobnih prostorov v najem, organizacijo pogrebob in pogrebnih svečanosti, prevoze pokojnikov, pogrebno službo izven rednega delovnega časa ter ostale storitve, ki sodijo skladno z zakonom in drugimi predpisi v okviru obravnavane javne službe.
- (3) Javna služba se izvaja skladno s predpisi, na krajevno običajen način, z dostojanstvom in spoštovanjem do umrlih.

Dejavnost »urejanja in vzdrževanja pokopališč«

2. člen

- (1) Dejavnost »urejanja in vzdrževanja pokopališč« obsega zlasti:
 - upravljanje pokopališč kot objektov javne infrastrukture,
 - vzdrževanje urejenosti zelenih površin, poti in ostalih objektov na pokopališču,
 - čiščenje in odstranjevanje odpadkov in snega na pokopališču,
 - vzdrževanje mrljskih vežic in ostale pokopališke infrastrukture,
 - vzpostavitev in vodenje pokopališkega katastra,
 - oddajanje grobnih prostorov v najem,
 - vzdrževanje reda in miru na pokopališču, kolikor ne gre za izvrševanje javnih pooblastil,
 - vodenje katastra komunalnih naprav na pokopališčih,
 - izdelava predloga programa urejanja in obnove ter širitve pokopališč objektov in naprav,
 - izdajanje soglasij za postavitve nagrobnih spomenikov, odnosno za druga kamnoseška ali zidarska dela,
 - opravljanje drugih nalog, ki so določene z zakonom in tem odlokom,
 - zaračunavanje storitev (najemnine, vpisnine, soglasja, potrdila, ipd.).
- (2) Dejavnost »pogrebnih storitev« obsega zlasti:
 - organizacijo pogrebob in izvajanje pogrebnih svečanosti,
 - izkop, pripravo in zasutje grobov ter zaščito sosednjih grobnih prostorov s prvo ureditvijo groba,
 - zagotovitev uporabe mrljske vežice s spremljajočimi objekti,
 - prekope in ekshumacije,
 - izvajanje pogrebne službe izven rednega delovnega časa,
 - obveščanje lokalne skupnosti,
 - ureditev žalnega ambianta za krsto ali žaro,
 - urejanje predpisane dokumentacije za: prevoz, upepelitev in prevzem žar, pokop ter refundacije dela pogrebnih stroškov,
 - čuvanje umrlih v mrljskih vežicah,
 - ugotavljanje pravilnosti dokumentov za dovolitev pokopa in izdaja dokumentov za dovolitev pokopa in prevzem žar,
 - delo s pokojniki, prevozi pokojnikov znotraj in izven območja občine in države,
 - opravljanje drugih nalog, ki so določene z zakonom in tem odlokom,
 - zaračunavanje storitev.
- (3) Poleg zgoraj naštetih nalog v okviru javne službe je dolžan izvajalec javne službe zagotavljati tudi druge storitve, ki so v zvezi s pogrebno dejavnostjo ter urejanjem in vzdrževanjem pokopališč

- (4) Uporaba nalog je v skladu s tem odlokom zagotovljena vsakomur pod enakimi pogoji, pri čemer se upošteva specifičnost pokopališča.

Pokopališča, na katerih se izvaja javna služba

3. člen

- (1) Pokop se opravi na pokopališču, ki pripada okolišu pokopališča, na katerem je imel umrli stalno prebivališče (v nadaljnjem besedilu: matični okoliš). Če so podani posebni pogoji iz tega odloka, se pokop lahko opravi na drugem pokopališču.
- (2) Na območju Občine Moravske Toplice se nahajajo naslednja pokopališča, ki se urejajo s tem odlokom, s pripadajočimi matičnimi okoliši:
 - pokopališče Andrejci,
 - pokopališče Bogojina,
 - pokopališče Bukovnica,
 - pokopališče Ivanci,
 - pokopališče Filovci,
 - pokopališče Ivanovci,
 - pokopališče Krnci,
 - pokopališče Martjanci,
 - pokopališče Mor. Toplice,
 - pokopališče Suhi Vrh – Gornji Moravci,
 - pokopališče Motvarjevci,
 - pokopališče Noršinci,
 - pokopališče Berkovci,
 - pokopališče Čikečka vas,
 - pokopališče Ivanjševci I, II,
 - pokopališče Pordašinci,
 - pokopališče Prosenjakovci,
 - pokopališče Središče,
 - pokopališče Ratkovci,
 - pokopališče Lončarovci,
 - pokopališče Kančevci I, II,
 - pokopališče Sebeborci,
 - pokopališče Fokovci,
 - pokopališče Selo I, II,
 - pokopališče Tešanovci,
 - pokopališče Vučja Gomila,
 - pokopališče Mlajtinci,
 - pokopališče Lukačevci.
- (3) Izvajalec mora vsakomur pod enakimi pogoji omogočiti vstop in gibanje na območjih pokopališč in sicer v času, ki je določen s splošnimi pogoji poslovanja izvajalca na posameznem pokopališču.
- (4) Pokopališča, na katerih se izvaja javna služba, so objekti v javni rabi – javna površina, objekti gospodarske javne infrastrukture, s statusom grajenega javnega dobra.

Uporabniki

4. člen

- (1) Uporabniki »pogrebnih storitev« so praviloma tiste fizične ali pravne osebe, ki naročijo oziroma plačajo posamezne pogrebne storitve.
- (2) Uporabniki storitev »urejanja in vzdrževanja pokopališč« so predvsem najemniki grobnih prostorov (v nadaljevanju: najemniki). Najemnik grobnega prostora je lahko samo ena oseba.
- (3) Najemniki so praviloma svoji pokojnika ali njegovi zakoniti zastopniki oziroma tiste osebe, ki jih kot take določajo zakoni ali drugi predpisi. V primeru spora med več osebami, odloči o najemniku, skladno z zakonom, izvajalec.
- (4) V položaj najemnika lahko s soglasjem dotedanjega najemnika vstopi katerakoli druga oseba. V primeru, če najemnik umre ali izgubi opravilno sposobnost, ali najemnik pravna oseba preneha obstajati, vstopi nerazdelno (solidarno) v najemno razmerje njegov dedič ali zakoniti zastopnik oziroma pravni naslednik pravne osebe. V primeru spremembe najemnika se, pod pogoji iz prejšnjega odstavka, sklene nova pogodba.
- (5) Najemnik je dolžan izvajalca javne službe tekoče obveščati o spremembah svojega naslova. V primeru kršitve prejšnjega stavka, ne more izvajalec, zaradi predpisov o varovanju osebnih podatkov, prevzeti nobene odgovornosti. Novi najemnik je ob prevzemu vloge najemnika po določilih prejšnjega odstavka dolžan sam poskrbeti za sklenitev nove pogodbe o najemu.
- (6) V dvomu, oziroma do pravnomočne rešitve spora o najemniku, se za najemnika grobnega prostora šteje naročnik pogrebnih storitev iz prvega odstavka.

Pravice in obveznosti uporabnikov

5. člen

- (1) Uporabniki javne službe »pogrebni storitev« imajo zlasti naslednje pravice in obveznosti:
 - pravico uporabljati storitve javne službe pod pogoji, določenimi z zakonom, s tem odlokom in z drugimi predpisi;
 - pravico do izbire pokopališča v okvirih in po postopku, ki ga določa ta odlok;
 - pravico do izbire grobnega prostora, če je to objektivno mogoče;
 - pravico odločiti v okviru zakona in tega odloka o načinu posameznega pokopa ter o obliki oziroma vsebini pogrebne svečanosti;
 - dolžnost upoštevati navodila izvajalca javne službe v zvezi z izvajanjem pokopa in drugih pogrebnih storitev;
 - dolžnost plačati posamezne storitve izvajalca javne službe ter izpolnjevati druge pogodbenne obveznosti, ki izhajajo iz tega odloka in splošnih pogojev poslovanja;
 - pravico do pritožbe na pristojne organe.
- (2) Najemniki grobnih prostorov imajo zlasti naslednje pravice in obveznosti:
 - dolžnost upoštevati splošne pogoje posameznega pokopališča,
 - pravico urejati notranji obod grobnega prostora skladno s tem odlokom in splošnimi pogoji,
 - pravico postaviti nagrobni spomenik, in sicer v skladu s tem odlokom ter na podlagi pridobljenega dovoljenja izvajalca javne službe,
 - dolžnost plačati najemnino za grobni prostor in izpolnjevati druge obveznosti in pravice, ki izhajajo iz najemne pogodbe,
 - pravico do sklenitve najemne pogodbe za grobni prostor,
 - dolžnost skrbeti za red in vzdrževanje grobnega prostora v skladu s tem odlokom,
 - najemnik grobnega prostora mora sporočiti upravljavcu pokopališča spremembo naslova,
 - odlagati odpadke v za to določene posode in kontejnerje za odpadke,
 - postaviti in odstraniti nagrobni spomenik le v soglasju z upravljavcem pokopališča oz. spremeniti arhitektonsko zasnovo grobnega prostora samo v skladu z načrtom razdelitve pokopališča,
 - betonske in druge odpadke ter materiale v zvezi s postavitvijo ali odstranitvijo spomenikov odpeljati na odlagališče izven pokopališč ali na za to urejen prostor na pokopališču,
 - skrbeti za to, da ne poškodujejo grobnih prostorov,
 - na pokopališču in pripadajočih objektih izražati pieteto do umrlega.

Izvajalec pogrebnih storitev

6. člen

- (1) Izvajanje javne službe »izvajanje pogrebnih storitev« na pokopališčih iz 3. člena tega odloka se zagotovi s podelitvijo koncesije. Javno službo opravlja na enem pokopališču en koncesionar (v nadaljevanju: izvajalec), ki ima na podlagi sklenjene koncesijske pogodbe:
 - izključno pravico izvajati javno službo »izvajanje pogrebnih storitev«,
 - dolžnost omogočiti na izrecno željo svojcev pokojnika pokop z drugim izvajalcem,
 - dolžnost zagotavljati uporabnikom kontinuirano in kvalitetno opravljanje javne službe, ki mora biti skladno s tem odlokom in drugimi predpisi, ki urejajo javno službo,
 - dolžnost, da občinski upravi Občine Moravske Toplice predloži finančne dokumente in poročilo o izvajanju javne službe za preteklo leto,
 - dolžnost, da vsako leto do 31. 3. poravna koncesijsko dajatev za predhodno leto.
- (2) Javno službo »izvajanje pogrebnih storitev« opravlja izvajalec v svojem imenu in za svoj račun, na podlagi pooblastila koncedenta.
- (3) Izvajalec je pristojen pri izvajanju predmetne javne službe izdajati dovoljenja, ki so predpisana z zakonom ali tem odlokom.
- (4) Koncesija za izvajanje javne službe »izvajanje pogrebnih storitev« se podeli za obdobje 10 let z možnostjo podaljšanja in začne veljati z dnem izdaje odločbe. Izvajati pa se lahko prične po podpisu pogodbe o koncesiji, vendar najkasneje 1 leto po podpisu le-te.

- (5) Izvajalec - koncesionar je dolžan za vsako leto trajanja koncesije plačati koncedentu za opravljanje javne službe po tem odloku plačilo za podeljeno koncesijo v višini 2 % od fakturirane vrednosti storitev, ustvarjenih z izvajanjem javne službe »izvajanje pogrebnih storitev«.
- (6) Sredstva iz pete točke tega člena so prihodek proračuna občine.

Izvajalec urejanja in vzdrževanja pokopališč

7. člen

- (1) Izvajanje javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« se na pokopališčih iz 3. člena tega odloka zagotovi s podelitvijo koncesije ali na podlagi javnega pooblastila. Javno službo opravlja na enem pokopališču en koncesionar oz. izvajalec javne službe, ki ima na podlagi sklenjene koncesijske ustrezne pogodbe:
 - izključno pravico izvajati javno službo »urejanje in vzdrževanje pokopališč«,
 - dolžnost zagotavljati uporabnikom kontinuirano in kvalitetno opravljanje javne službe, ki mora biti skladno s tem odlokom in drugimi predpisi, ki urejajo javno službo,
 - dolžnost omogočiti krajevnim skupnostim oz. vaškim skupnostim, da sami izvajajo določena dela na svojem pokopališču, kar se opredeli v posebni pogodbi.
- (2) Javno službo »urejanje in vzdrževanje pokopališč« opravlja izvajalec v svojem imenu in za svoj račun, na podlagi pooblastila koncedenta občine.
- (3) Izvajalec je pristojen pri izvajanju predmetne javne službe izdajati dovoljenja, ki so predpisana z zakonom ali tem odlokom.
- (4) Koncesija oz. javno pooblastilo za izvajanje javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« se podeli za obdobje 10 let z možnostjo podaljšanja in začne veljati z dnem izdaje odločbe. Izvajati pa se lahko prične po podpisu pogodbe o koncesiji oz. izvajanju javne službe, vendar najkasneje 1 leto po podpisu le-te.
- (5) Izvajalec - koncesionar je dolžan za vsako leto trajanja koncesije plačati koncedentu za opravljanje javne službe po tem odloku plačilo za podeljeno koncesijo v višini 2 % od fakturirane vrednosti storitev, ustvarjenih z izvajanjem javne službe »izvajanje pogrebnih storitev« »urejanje in vzdrževanje pokopališč«, razen če se podeli pravica izvajanja javne službe z javnim pooblastilom.
- (6) Sredstva iz pete točke tega člena so prihodek proračuna občine.

Pravice in obveznosti izvajalca

8. člen

- (1) Izvajalec javne službe ima zlasti naslednje pravice in obveznosti:
 - zagotavljati kvalitetno izvajanje javne službe;
 - upoštevati tehnične, zdravstvene in druge normative in standarde, povezane z izvajanjem javne službe;
 - omogočiti nemoten nadzor nad izvajanjem javne službe;
 - kot dober gospodarstvenik upravljati, uporabljati in vzdrževati objekte, naprave in druga sredstva, namenjena izvajanju dejavnosti;
 - sklepati pogodbe za uporabo javnih dobrin oziroma opravljanje storitev, ki so predmet dejavnosti ali v povezavi z njo;
 - oblikovati predloge cen oziroma sprememb tarife storitev;
 - obračunavati pristojbine in druge prispevke, če so le-ti uvedeni z javnim predpisom;
 - vodenje evidenc in katastrov v zvezi z javno službo;
 - ažurno in strokovno voditi poslovne knjige;
 - ažurno in strokovno pripraviti ustrezne poslovne načrte in letna poročila, kakor tudi druge kalkulacije stroškov in prihodkov dejavnosti;
 - ugotavljanje pravilnosti dokumentov za dovolitev pokopa;
 - določati prostor, uro, dan ter način pokopov v sporazumu z naročnikom pokopov;
 - zagotoviti zasutje groba najkasneje pol ure po končani grobni svečanosti;
 - določati ustrezno nagrobno obeležje do postavitve nagrobnega spomenika oz. če ta ni postavljen;
 - izdajati potrebna dovoljenja, soglasja in potrdila za prevzem žar;
 - spoštovati čas uporabe mrljskih vežic;
 - upoštevati mirovalno dobo za grobove;
 - opravljati druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi.

(2) Posamezne storitve iz 2. člena je potrebno opravljati v rokih, na način, pod pogoji in ob upoštevanju standardov, določenih s tem odlokom in drugimi veljavnimi predpisi, ki urejajo to dejavnost.

Pristojnosti Občinskega sveta, župana in občinske uprave **9. člen**

- (1) Občinski svet ima v zvezi z javno službo naslednje pristojnosti:
 - daje predhodno soglasje k splošnim pogojem poslovanja izvajalca v zvezi z izvajanjem javne službe,
 - določa tarife za uporabo storitev javne službe.
- (2) Župan ima v zvezi z javno službo naslednje pristojnosti:
 - odloča o pritožbah zoper postopanje in druga ravnanja izvajalca v postopkih izdaje dovoljenj (tretji odstavek 6. člena, drugi odstavek 29. člena in drugi odstavek 38. člena),
 - druge pristojnosti, določene s tem odlokom in drugimi predpisi.
- (3) Če ni drugače določeno, je »pristojni organ« po tem odloku občinska uprava Občine Moravske Toplice.

Pokopališki kataster **10. člen**

- (1) S tem odlokom se podeli javno pooblastilo za vzpostavitev in vodenje pokopališkega katastra na izvajalca javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč«.
- (2) Kataster vsebuje poleg podatkov, ki jih določa državni predpis, še naslednje podatke:
 - o umrlih, ki so pokopani na pokopališču,
 - o grobnih prostorih, v katerih so pokopani,
 - o najemnikih grobnih prostorov,
 - o vseh grobnih prostorih, in sicer po vrstah prostorov,
 - o komunalnih napravah in vodih posameznega pokopališča.
- (3) Izvajalec mora voditi kataster za vsako posamezno pokopališče posebej in sicer v tekstualni in grafični obliki ter skladno s standardi občinskega geografskega informacijskega sistema.
- (4) Kataster z vsemi zbirkami podatkov je last Občine Moravske Toplice. Kopijo ažuriranih podatkov izvajalec periodično, vendar najmanj enkrat letno, izroča občini, ob prenehanju veljavnosti koncesijske pogodbe pa jih brezplačno izroči v celoti v last in posest občini.
- (5) Izvajalec je dolžan s katastrom ravnati kot s podatki, za katere velja varovanje v okviru varovanja osebnih podatkov oziroma poslovnih skrivnosti in jih sme dajati na vpogled samo občini, oziroma od nje pooblaščenim nadzornim organom, ter pristojnim inšpektorjem. Posameznemu uporabniku mora izvajalec na njegovo zahtevo brezplačno omogočiti vpogled v podatke, ki se nanašajo nanj.
- (6) Kataster mora biti voden ažurno, prvi koncesionar, ki koncesijo pridobi v skladu s tem odlokom, pa ga je dolžan vzpostaviti v 24 mesecih od pričetka izvajanja dejavnosti.

Splošni pogoji poslovanja **11. člen**

- (1) S tem odlokom se izvajalcu podeli javno pooblastilo, da sprejme splošne pogoje poslovanja v zvezi z izvajanjem javne službe.
- (2) Splošne pogoje za opravljanje predmetne javne službe sprejme izvajalec javne službe po predhodnem soglasju Občinskega sveta Občine Moravske Toplice.
- (3) S splošnimi pogoji se upošteva določbe tega odloka in ostalih predpisov, ki urejajo javno službo, podrobneje določijo pravna razmerja med uporabniki javnih dobrin in izvajalcem v zvezi z izvajanjem posameznih storitev javne službe ter druga razmerja, ki jih zakon predpisuje kot vsebino pokopališkega reda.

Odgovornost izvajalca **12. člen**

- (1) Za izvedbo pokopov, pogrebov, pogrebni svečanosti ter za urejanje in vzdrževanje pokopališč v skladu z določbami zakona in tega odloka je odgovoren izvajalec javne službe.
- (2) Izvajalec javne službe je v skladu z zakonom odgovoren za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo pri njem zaposleni delavci ali pogodbeni (pod)izvajalci Občine Moravske Toplice, uporabnikom ali tretjim osebam.

(3) Koncesionar je pred sklenitvijo koncesijske pogodbe dolžan iz naslova splošne civilne odgovornosti (vključno z razširitvijo na druge nevarnostne vire) z zavarovalnico skleniti zavarovalno pogodbo za škodo z najnižjo višino enotne zavarovalne vsote, določeno s sklepom o javnem razpisu – zavarovanje dejavnosti.

II. NAČIN IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE

a.) Pogrebne storitve

Ravnanje s pokojnikom do pogreba **13. člen**

- (1) Umrli do pogreba leži na odru v mrliški vežici ali v hladilni napravi, izjemoma pa se lahko umrlega, skladno s krajevnimi običaji položi na oder na domu ali drugem uveljavljenem kraju. Če pokopališče nima mrliške vežice, lahko po dogovoru z izvajalcem javne službe leži v mrliški vežici drugega pokopališča. V stanovanjskih objektih z več kot dvema stanovanjema se mora umrli čuvati v mrliški veži.
- (2) Če pogreb organizira lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega prava, se za umrlega izjemoma lahko z dovoljenjem upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, izdanega po pridobljenem mnenju upravnega organa, pristojnega za zdravstvo, oder postavi na posebej določenem kraju izven pokopališča. Verske skupnosti lahko v skladu s pokopališkim redom položijo umrlega stanovskega predstavnika do pokopa v objekt, ki je namenjen opravljanju verskih obredov.
- (3) V primeru, če se umrli čuva doma ali v mrliški vežici izven kraja pokopa, se krsta z umrlim ali žara z upepeljenimi posmrtnimi ostanki umrlega prepelje na pokopališče, kjer se bo izvedel pokop neposredno pred pričetkom pogrebne svečanosti.

Prevoz pokojnika **14. člen**

- (1) Prevoz umrlega s kraja smrti na kraj, kjer bo ležal do pogreba, ali drug prevoz umrlega, je dovoljen le s posebej prirejenimi vozili za prevoz pokojnikov, s katerimi mora razpolagati izvajalec javne službe, oziroma na drug zakonit način.
- (2) Kot javna služba po tem odloku se obravnavajo prevozi, katerih začetek in konec je na območju Občine Moravske Toplice. Prevoz umrlega iz kraja ali v kraj, ki se nahaja izven Občine Moravske Toplice, se izvede v skladu s predpisi in v dogovoru z izvajalcem javne službe pogrebni storitev ter ob predhodni pridojitvi ustrezne dokumentacije.
- (3) Prevoz pokojnika na pokopališče oziroma na kraj, kjer je zanj postavljen oder, je dovoljen potem, ko je ugotovljen nastop smrti po predpisih o mrliški pregledni službi oziroma ko takšen prevoz odredi mrliški oglednik.
- (4) Ravnanje s pokojnikom, za katerega obstoji sum, da ni umrl naravne smrti ali da je umrl zaradi nalezljive bolezni, se izvaja v skladu z obstoječimi predpisi.

Prijava pogreba **15. člen**

- (1) Po ugotovljeni smrti se pogreb prijavi izvajalcu, s katerim se dogovori o vseh pokopaliških in pogrebni storitvah.
- (2) Prijava za pogreb umrlega poda njegov družinski član ali oseba, ki je z njim stalno živela oziroma ga je po predpisih morala vzdrževati in zanj skrbeti oziroma oseba iz tretjega odstavka 16. člena. Če takih oseb ni, pogreb prijavi delodajalec umrlega, občina, krajevna skupnost ali druga socialna oziroma zdravstvena ustanova ali organ. Prijavi je potrebno priložiti dovoljenje za pokop, ki ga izda pristojni upravni organ.
- (3) Prijava za pogreb mora biti dana izvajalcu najmanj en dan pred predvidenim pokopom.

Pogreb **16. člen**

- (1) Pokop oziroma pogreb umrlega se opravi na pokopališču v skladu z zakonom, ki ureja pogrebno dejavnost, drugimi predpisi in krajevnimi običaji.

- (2) V okviru možnosti, ki jih nudi zakon in ta odlok, je treba izbrati načina pokopa in pogrebnih svečanosti opraviti v skladu z voljo umrlega.
- (3) Če umrli ni izrazil svoje volje, odloči o tem oseba, ki je stalno živela z njim. Pri tem imajo prednost po vrstnem redu zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost z umrlim ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, polnoletni otroci in posvojenci, starši umrlega in drugi svojci, ki so stalno živeli z umrlim oziroma najbližji sorodnik umrlega. Če ni svojcev, odloča o načinu pokopa oziroma pogreba, v skladu s 4. členom tega odloka, plačnik storitev.

Čas pogreba **17. člen**

- (1) Pogreb odredi mrliški preglednik po ugotovljeni smrti in določi okvirni čas pogreba. Praviloma mora preteči od trenutka smrti do pogreba oziroma upepelitve najmanj 36 ur. Točen čas pogreba odredi izvajalec v dogovoru s svojci umrlega.
- (2) Pogrebi so vsak dan od 8. – 18. ure. Pogrebi v dela prostih dneh (nedelje in prazniki) predstavljajo storitev, ki jo je dolžan naročnik tudi dodatno plačati v skladu z veljavno tarifo.

Kraj in način pokopa **18. člen**

- (1) Krsta s pokojnikom se položi v klasični grob, vrstni grob ali grobišče.
- (2) Upepeljeni ostanki pokojnika se shranijo v žaro in pokopljejo v grob za klasičen pokop, položijo v žarni grob ali se raztresejo na posebej določenem prostoru na pokopališču skladno s splošnimi pogoji pokopališča, zunaj pokopališča pa samo na podlagi dovoljenja pristojnega organa.
- (3) Pokop zunaj pokopališča je dovoljen samo v izjemnih primerih in ob izpolnitvi zakonsko določenih pogojev.

Prekop in ekshumacija **19. člen**

- (1) Prekopi in ekshumacije se opravljajo na podlagi določb zakona in drugih državnih predpisov, ki jih urejajo.

Pogrebna svečanost **20. člen**

- (1) Pogrebna svečanost je sestavni del pogreba in ima javni značaj. Pogrebno svečanost je potrebno voditi v skladu s tem odlokom in drugimi predpisi, vodi pa jo v soglasju z svojci pokojnika, vodja pogrebne svečanosti, ki ga določi izvajalec javne službe.
- (2) O pogrebni svečanosti je izvajalec dolžan obvestiti javnost z obvestilom na oglasni deski pokopališča ali na drug krajevno običajen način.
- (3) Če je taka želja pokojnika ali njegovih najbližjih svojcev, se pogrebna svečanost opravi v družinskem krogu, lahko tudi brez objave po drugem odstavku tega člena.
- (4) Po volji umrlega ali svojcev se lahko opravi anonimen pokop. Anonimen pokop se opravi s pokopom krste ali žare oz. z raztrositvijo upepeljenih posmrtnih ostankov na posebej določenem prostoru brez označbe imena umrlega, brez prisotnosti svojcev in javnosti.

Kraj pogrebne svečanosti **21. člen**

- (1) Pogrebna svečanost se praviloma opravi na pokopališču, kjer bo pogreb.
- (2) Če je sestavni del pogrebne svečanosti verski obred, se njegov del lahko opravi v verskem objektu.

Potek pogrebne svečanosti **22. člen**

- (1) Pogrebna svečanost se začne z dvigom in prenosom pokojnika z odra, konča pa z zasutjem groba oziroma zaprtjem žarne niše.
- (2) Opravila iz prvega odstavka in odvoz oziroma prenos krste ali žare v pogrebnem sprevedu ter položitev krste oziroma žare v grob

praviloma izvedejo pogrebniki izvajalca javne službe. Pogrebniki so lahko tudi drugi, po predhodnem dogovoru z izvajalcem javne službe. Vsi pogrebniki morajo biti oblečeni v svečane obleke.

Pogrebni spreved **23. člen**

- (1) Pogrebni spreved se odvija od mrliške vežice, s pokojnikovega doma, če tam leži pokojnik, ali z določenega prostora pred vhom na pokopališče. Začetek pogrebne svečanosti se naznani z zvonjenjem ali na drug, krajevno običajen način.
- (2) Razpored v sprevedu in pogrebna svečanost se izvedeta na krajevno običajen način in v skladu z voljo pokojnika in njegovih svojcev (drugi in tretji odstavek 16. člena tega odloka).
- (3) Pri prečkanju kategorizirane javne ceste, uporabi javne ceste in sploh glede na druge udeležence v prometu je za varnost udeležencev spreveda ter drugih udeležencev in cestnem prometu dolžan poskrbeti izvajalec. Izvajalec v primeru potrebe zaprosi pristojne organe za sodelovanje pri zagotavljanju prometne varnosti.

Sestavine pogrebnih svečanosti **24. člen**

- (1) Po volji pokojnika oziroma uporabnika lahko pogrebna svečanost vsebuje poslovilne nagovore, verski obred, živo izvedbo ustreznih glasbe ali predvajanje glasbenih posnetkov ob začetku svečanosti, med njo in ob odprtem grobu ter druge vsebine.
- (2) Ob pogrebnih svečanostih za pokojnikom, državljanom Republike Slovenije, mora izvajalec zagotoviti zastavonošo z državno zastavo z žalnim trakom, ki sodeluje v pogrebnem sprevedu in se ob zaključku pogrebne svečanosti pokloni pokojniku.
- (3) Ob pogrebnih tujih državljanov zastavonoša nosi črno zastavo.
- (4) Pri pogrebnih svečanostih se ne sme uporabljati tujih zastav, tuje himne ali drugih tujih državnih simbolov brez posebnega dovoljenja upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, lahko pa se uporabijo verski simboli s tem, da se upoštevajo splošna moralno-etična načela.
- (5) Če je bil umrli član društva ali združenja, ki ima ob pogrebnih svojih članov posebne običaje (lovci, gasilci in podobno), se člani društva s temi običaji lahko vključijo v pogrebne svečanosti na podlagi dogovora z izvajalcem in ob upoštevanju splošnih moralno-etičnih načel.
- (6) Če pri pogrebnih svečanosti v skladu s predpisi sodeluje strelska enota, ki izstrelji častno salvo kot zadnji pozdrav pokojniku, mora biti zagotovljena popolna varnost udeležencev pogreba, za kar sta odgovoren izvajalec in vodja strelske enote.
- (7) Izvajalec javne službe je dolžan na željo svojcev pokojnika zagotoviti civilni poslovilni nagovor.
- (8) Vsi udeleženci pogrebnih svečanosti morajo na območju pokopališča spoštovati določila predpisov, ki določajo pokopališki red ter veljavne splošne pogoje za upravljanje pokopališča, na katerem se svečanost odvija.

Posebne obveznosti izvajalca **25. člen**

- (1) Takoj po zaključku pogrebnih svečanosti mora izvajalec grob zasuti in ga začasno primerno urediti.
- (2) Če uporabnik javne službe ni znan in nihče ne zagotavlja plačila pogrebnih svečanosti, niti se ne zagotavlja verski obred, je izvajalec dolžan zagotoviti najmanj predvajanje žalne glasbe ob dvigu z odra oziroma začetku prevoza ali prenosa h grobu in uporabo zastav v skladu z drugim oziroma tretjim odstavkom 24. člena tega odloka.

Pogrebna služba izven rednega delovnega časa **26. člen**

- (1) Izvajalec javne službe »pogrebne storitve« je dolžan zagotoviti dosegljivost izvajalcev storitev 24 ur na dan.

Stroški **27. člen**

- (1) Stroške pogreba ali prekopa morajo poravnati oseba, ki je naročila pokop ali prekop.

- (2) V primeru, ko stroške pogreba poravnava Občina, ima le-ta pravico do povračila pogrebnih stroškov iz zapuščine umrlega.
- (3) Stroške ekshumacije poravnava naročnik.

Financiranje, programi javne službe in poročanje **28. člen**

- (1) Pogrebne storitve se financirajo iz plačil za storitve, ki jih izvajalec zaračunava uporabnikom v skladu z veljavno tarifo v svojem imenu in za svoj račun. Pogrebne storitve se lahko financira tudi na druge načine, če je tako določeno z odlokom.
- (2) Izhodiščna tarifa in pogoji za njeno spreminjanje se določijo s sklepom, pri čemer pa morajo biti upoštevani morebitni predpisani okviri oziroma ukrepi cenovne politike, določene na državni ravni.
- (3) O določitvi in spreminjanju tarife na predlog župana odloča Občinski svet Občine Moravske Toplice na osnovi obrazložitve, ki jo pripravi izvajalec.
- (4) Izvajalec je dolžan vsako leto pripraviti predlog letnega programa javne službe za prihodnje leto in ga skupaj z devetmesečnim poročilom o poslovanju in izvajanju gospodarske javne službe, najkasneje do 15. 11. vsakega tekočega leta predložiti pristojnemu organu. Letni program sprejme občinski svet.
- (5) Izvajalec je dolžan najkasneje do 28. 02. vsakega naslednjega leta pristojnemu organu predložiti poročilo o poslovanju in izvajanju gospodarske javne službe v preteklem letu.
- (6) Podrobnejša vsebina programov ter poročila o poslovanju iz prejšnjih odstavkov se določi v koncesijski pogodbi.

b.) Urejanje in vzdrževanje pokopališč

Zagotovitev možnosti pokopa **29. člen**

- (1) Izvajalec javne službe je dolžan zagotoviti pod splošnimi pogoji možnost pokopa vsakega umrlega, ki je imel tik pred smrtjo stalno prebivališče na območju matičnega okoliša pokopališča, razen v primeru, da na pokopališču ni prostih grobnih prostorov. V slednjem primeru je dolžan zagotoviti pokop na katerem od drugih pokopališč v občini.
- (2) Izvajalec javne službe lahko oziroma pod pogoji iz prejšnjega odstavka mora, skladno s splošnimi pogoji, dovoliti pokop umrlega, ki ni imel stalnega prebivališča na matičnem območju pokopališča. Prav tako mora zagotoviti pokop neidentificirane osebe, ki je umrla na območju, za katerega je pokopališče namenjeno.

Grobni prostor **30. člen**

- (1) Pokop pokojnika se opravi v grobni prostor.
- (2) Na posameznih pokopališčih so lahko naslednje vrste grobnih prostorov:
 - enojni grobovi, dvojni grobovi, otroški grobovi in grobnice (klasični grobovi);
 - vrstni grobovi;
 - grobišča;
 - žarni grobovi;
 - prostor za anonimne pokope;
 - prostor za raztrositev pepela.
- (3) Minimalne in maksimalne dimenzije posameznih vrst grobnih prostorov kakor tudi druge predpisane lastnosti (glede oblike in izgleda posameznih grobnih prostorov) se določijo v splošnih pogojih poslovanja.
- (4) Izvajalec javne službe mora imeti izdelan načrt razdelitve pokopališča na pokopališčne oddelke in grobne prostore.

Najem grobnega prostora **31. člen**

- (1) Grobne prostore daje v najem izvajalec javne službe. Vsebina najemnega razmerja se upoštevajoč ta odlok in splošne pogoje poslovanja, določijo s pogodbo, ki jo v pisni obliki skleneta najemnik in izvajalec javne službe (pogodba).
- (2) V pogodbi mora biti zlasti določeno: opredelitev grobnega prostora (vrsta in številčna označitev po katastru), čas njegove uporabe oziroma rok veljavnosti pogodbe, oblika, konstrukcija in velikost nagrobnega spomenika, določila o odstranitvi nagrobnega

spomenika in o opustitvi grobnega prostora oziroma njegovi predaji na razpolago izvajalcu zaradi neizpolnjevanja določil odloka in drugih predpisov oziroma zaradi drugih razlogov ter ostale obveznosti in pravice najemodajalca in najemnika skladno z določili odloka in veljavno zakonodajo.

- (3) Natančno vsebino pogodbe o najemu opredeljujejo splošni pogoji poslovanja, ki jih sprejme izvajalec. Splošni pogoji so priloga in sestavni del pogodbe.

Ravnanje izvajalca v primeru opustitve grobnega prostora **32. člen**

- (1) Z opuščeni grobnimi prostori razpolaga izvajalec javne službe.
- (2) Šteje se, da je grobni prostor opuščen, če je pogodba o najemu prenehala veljati, ker najemnik ni predlagal njenega podaljšanja, kakor tudi v drugih primerih, ko pride do prenehanja pogodbe o najemu iz razlogov na strani najemnika, če so kot taki predpisani v splošnih pogojih poslovanja.
- (3) V primeru prenehanja veljavnosti najemne pogodbe je dolžan najemnik v roku šestih mesecev odstraniti nagrobni spomenik.
- (4) Če kljub osebno vročenemu pisnemu opozorilu najemnik obveznosti iz prejšnjega odstavka ne izvede tudi v naknadno določenem roku, izvajalec na krajevno običajen način objavi, da bo po preteku enega leta od objave ravnal, kot da je grobni prostor opuščen, ter po preteku roka odstrani nagrobni spomenik oziroma nadomesti ploščo na žarnem grobnem prostoru s ploščo brez napisov ter prostor odda drugemu najemniku.
- (5) Izvajalec javne službe je dolžan zavarovati vrednostne predmete, ki se najdejo ob prekopu grobov in jih shraniti. Najdene predmete mora izvajalec izročiti upravičencu oziroma občini.

Dostopne poti **33. člen**

Primarne dostopne poti morajo biti na pokopališčih široke najmanj 80 cm.

Začasno nagrobno obeležje **34. člen**

- (1) V času od pokopa umrlega do postavitve nagrobnega spomenika postavi izvajalec pogrebnih storitev, na stroške najemnika, na grobni prostor oziroma na žarni grobni prostor ustrezno nagrobno obeležje.

Mirovalna doba grobnega prostora **35. člen**

- (1) Pokop umrlih se opravi po vrstnem redu prostih grobnih prostorov. Minimalna mirovalna doba grobnega prostora je 10 let. Pogoji za morebitni naslednji pokop v grobni prostor v njegovi mirovalni dobi se skladno z zakonom določijo s splošnimi pogoji pokopališča.

Način vzdrževanja grobnih prostorov **36. člen**

- (1) Grobne prostore so dolžni najemniki redno vzdrževati v skladu s sprejetimi splošnimi pogoji pokopališča in pogodbo o najemu.
- (2) Najemnik in izvajalec se lahko pogodbeno dogovorita o drugem načinu vzdrževanja grobnega prostora.

Odstranjeni nagrobni spomeniki in druga obeležja **37. člen**

- (1) Izvajalec z grobnih prostorov odstrani nagrobne spomenike ali obeležja začasno shranjuje v prostoru za shranjevanje nagrobnih spomenikov in obeležij. Te predmete občasno na pobudo izvajalca pregleda in oceni strokovna komisija, ki jo imenuje župan izmed strokovnjakov z različnih področij. Predmeti, ki nimajo umetnostne, zgodovinske, monumentalne ali druge vrednosti, se uničijo, ostali pa trajno shranijo v lapidariju.

Ravnanja obiskovalcev pokopališč

38. člen

- (1) Na območju pokopališča je prepovedano:
 - nedostojno vedenje, kot je vpitje, glasno smejanje, razgrajanje, hoja po grobnih prostorih;
 - odlaganje pokopaliških odpadkov izven za to določenih mest;
 - odlaganje nepokopaliških odpadkov;
 - druge vrste onesnaževanja pokopališča;
 - vodenje živali na pokopališče, razen službenih psov in psov vodnikov za slepe;
 - vožnja s kolesom in drugimi vozili po pokopališču, razen z delovnimi stroji izvajalca ali pogrebne službe;
 - hoja po vzdrževanih delih grobnih prostorov in pokopališča, poškodovanje nagrobnih spomenikov ter drugih obeležij in znakov, ki se nahajajo na pokopališču;
 - trganje zelenja in cvetja na drugih grobovih,
 - odtujevanje predmetov z drugih grobnih prostorov, pokopaliških prostorov in iz objektov v območju pokopališča.
- (2) Zidarska, kamnoseška ali druga dela, ki se izvajajo z namenom ureditve grobov, kakor s tem povezani prevozi se lahko izvajajo le z dovoljenjem izvajalca javne službe, skladno s splošnimi pogoji poslovanja.
- (3) Upravljavec pokopališča oz. tisti, ki vodi pogrebne svečanosti, povzročitelja nedovoljenih dejavnosti na to opozori pred začetkom pogrebni svečanosti.

Financiranje

39. člen

- (1) Urejanje in vzdrževanje pokopališč se financira iz:
 - najemnin za grobne prostore;
 - proračuna;
 - drugih virov.
- (2) Izhodiščne tarife, ki so diferencirane po vrstah in velikosti grobnih prostorov in pogoji za njeno spreminjanje se določijo s sklepom, pri čemer pa morajo biti upoštevani morebitni predpisani okviri oziroma ukrepi cenovne politike, določene na državni ravni. O določitvi in spreminjanju tarife odloča Občinski svet na obraziložen predlog izvajalca.
- (3) Najemnino za grobni prostor plačuje najemnik letno. Najemnina se zaračuna praviloma do šestega meseca v letu za tekoče leto in so jo najemniki dolžni plačati skladno z izstavljenim računom.
- (4) V kolikor se Pogodba sklene v drugi polovici leta, se račun za najem grobnega prostora izstavi praviloma v mesecu decembru.

III. DRUGE DOLOČBE

Nadzor nad izvajanjem javne službe

40. člen

- (1) Nadzor nad izvajanjem javne službe po tem odloku izvaja nadzorni odbor. Nadzor lahko zajema vse okoliščine v zvezi z izvajanjem javne službe.

Organ nadzora

41. člen

- (1) Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka izvaja tudi Medobčinska inšpekcija in redarstvo, ki je tudi pristojna za vodenje postopkov o ugotovljenih prekrških, ter ostali državni organi, ki imajo takšno pristojnost po samem zakonu.

Prekrški

42. člen

- (1) Z globo 600,00 EUR, se kaznuje za prekršek izvajalec, če:
 - ne dovoli pokopa umrlega na pokopališču, čeprav so za to prosti grobni prostori (8. člen);
 - ne vodi evidence in katastrov, predpisanih z 8. členom in s prvim odstavkom 10. člena ali jih ne vodi na predpisan način (8. in 10. člen);
 - ne vzdržuje javnih površin ter drugih objektov in naprav na pokopališču (8. člen)

- ne zagotovi ustrezne prometne varnosti udeležencev pogrebne spreveda in drugih udeležencev v prometu na kategorizirani javni cesti (tretji odstavek 23. člena);
 - kot izvajalec v pogrebnih svečanostih uporabi ali dopusti uporabo tujih zastav, tuje himne ali drugih tujih državnih simbolov brez predpisanega posebnega dovoljenja (četrti odstavek 24. člena);
 - ne zagotovi minimalne vsebine pogrebni svečanosti (drugi odstavek 25. člena);
 - ne uporablja veljavnih tarif (28. in 39. člen);
 - nima izdelanega načrta razdelitve pokopališča na oddelke in grobne prostore (30. člen).
- (2) Z globo 150,00 EUR se kaznuje za prekršek odgovorna oseba izvajalca javne službe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

Prekrški

43. člen

- (1) Z globo 150,00 EUR se kaznuje za prekršek fizična oseba, če:
 - v naknadno določenem roku izvajalca ne odstrani nagrobnega spomenika, vertikalno ali talno ploščo (četrti odstavek 32. člena);
 - postavi na grobnem polju nagrobni spomenik oziroma obeležje v nasprotju z dovoljenjem izvajalca oziroma brez njegovega dovoljenja oziroma v nasprotju s pogodbo o najemu;
 - ne vzdržuje grobnega prostora (36. člen);
 - krši določila 38. člena.

Prekrški

44. člen

- (1) Z globo 1000,00 EUR se kaznuje za prekršek izvajalec, če:
 - ne izvede pokopa, pogreba oziroma pogrebni svečanosti v skladu z določili tega odloka;
 - opravi pokop oziroma upepelitev brez listine o prijavi smrti ali preveritve dejanskega nastopa smrti po pooblaščenih osebah;
 - ne zagotovi trajnega in neprekinjenega delovanja pogrebne službe.
- (2) Z globo 200,00 EUR se kaznuje za prekršek odgovorna oseba izvajalca javne službe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Roki

45. člen

- (1) Izvajalec javne službe mora sprejeti splošne pogoje poslovanja in zagotoviti za vsako pokopališče izdelan načrt razdelitve na pokopališčne oddelke in grobne prostore v štiriindvajsetih mesecih po sklenitvi koncesijske pogodbe.

Izvajalec javne službe

46. člen

- (1) Izvajalec javne službe »izvajanje pogrebni storitev« na območju Občine Moravske Toplice se izbere na podlagi javnega razpisa.

47. člen

- (1) Pravica izvajanja javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« na območju Občine Moravske Toplice se na podlagi javnega pooblastila podeli Javnemu komunalnemu podjetju Čista narava d.o.o., Tešanovci 32 B, ki je oproščeno plačila koncesijske dajatve.

Prenehanje veljavnosti

48. člen

- (1) Z dnem uveljavitve tega odloka se za območje Občine Moravske Toplice prenehajo uporabljati določbe Odloka o pokopališkem redu na območju M. Sobota iz leta 1978.

Uveljavitev odloka

49. člen

- (1) Ta odlok začne veljati petnajsti dan po se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 352-07/07-2

Datum: 24. 10. 2007

Župan Občine Moravske Toplice
Franc CIPOT, l.r.

A gazdasági társaságokról szóló törvény 3., 7. és 35. cikke (Uradni list RS, 32/93 és 30/98), a Temetőkről és a temetkezéssről szóló törvény (UL SRS, 34/1984) 12., 21., 25. és 26. cikke alapján, A helyi önkormányzatokról szóló törvény 29. cikke (Uradni list RS, 100/05 sz. – ESZSZ), a Szabálysértési törvény 17. cikke – ESZSZ (ZP 1 – ESZSZ3, Uradni list RS, 70/2006) valamint a Moravske Toplice Község Statútumának 16. cikke alapján (Uradni list RS, 11/99, 2/01, 24/01, 69/02 és 28/03) s Moravske Toplice Község Községi Tanácsának 2007. októberi 24-ei, 10. ülésén elfogadásra került

A MORAVSKE TOPLICE KÖZSÉG TERÜLETÉRE VONATKOZÓ, A TEMETŐRŐL ÉS A TEMETKEZÉSI TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ RENDELET

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Általános rendelkezések

1. cikk

- (1) Jelen rendelet rendelkezik a Moravske Toplice Község területén a »temetők rendezéséről és karbantartásáról« valamint a »temetkezési tevékenységről« szóló gazdasági közszolgáltatások módjáról (a továbbiakban: közszolgáltatás).
- (2) Az előző cikkben meghatározott közszolgáltatás magába foglalja a temetők üzemeltetését, karbantartását, takarítását, a temetkezési kataszter vezetését, a sírhelyek bérbeadását, a temetkezések és temetkezési szertartások szervezését, az elhunytak szállítását, a temetkezési szolgáltatásoknak a rendes munkaidőn kívüli végzését valamint egyéb, a törvény és más szabályok szerint a jelen közszolgálat kereteibe tartozó szolgáltatásokat.
- (3) A közszolgáltatást a szabályokkal összhangban, a helyi szokásoknak megfelelően, az elhunytak iránti kegyelettel kell végezni.

Temetők rendezése és karbantartása

2. cikk

- (1) A temetők »rendezése és karbantartása« főleg az alábbiakat foglalja magába:
 - a temető mint közinfrastruktúra létesítmény üzemeltetése,
 - a zöldterületek, utak és egyéb temetői létesítmények rendezettsége,
 - a temetői hulladék és hó eltakarítása,
 - a ravatalozó és egyéb temetői infrastruktúra karbantartása,
 - a temetkezési kataszter létrehozása és vezetése,
 - a sírhelyek megváltása,
 - a temetői rend fenntartása, amennyiben az nem tartozik a közrendtartás alá,
 - a temetői kommunális létesítmények kataszterének vezetése,
 - a temető, a temetői létesítmények és berendezések rendezésének és bővítésének tervezetének elkészítése,
 - a síremlékek állításához azaz egyéb kőműves vagy kőfaragó munkákhoz szükséges engedélyek kiadása,
 - egyéb, a törvényben és jelen szabályrendeletben meghatározott feladatok elvégzése,
 - a szolgáltatások elszámolását (megváltási díj, iktatási díj, engedélyek, elismervények, stb.).
- (2) A »temetkezési szolgáltatás« főleg az alábbiakat foglalja magába:
 - A temetések és temetési szertartások szervezése,
 - a sírok megásása, elhantolása valamint a szomszédos sírok megóvása, a sír első elrendezése,
 - a halottasház és létesítményei használatának biztosítása,
 - az áttemetés és exhumálás,
 - temetkezési szolgáltatások végzése rendes munkaidőn kívül,
 - a helyi közösségek értesítése,
 - a koporsó és urna ravatalának elkészítése,
 - a szállításához, hamvasztáshoz, temetéshez valamint a temetkezési költségek visszatérítéséhez szükséges dokumentáció rendezése,
 - a holtak ravatalozóban történő őrzése,
 - a temetéshez szükséges dokumentációnak ellenőrzése, valamint az áttemetéshez és urnaátvitelhez szükséges dokumentáció kiadása,
 - az elhunytaknak a község területén, valamint országon belüli és kívüli szállítása,
 - egyéb, a törvényben és jelen rendeletben meghatározott feladatok elvégzése,
 - a szolgáltatások elszámolását.
- (3) A felsorolt feladatok mellett a közszolgáltató köteles egyéb, a temetkezési tevékenységgel, valamint a temetők karbantartásával és rendezésével összefüggő szolgáltatásokat is nyújtani.

- (4) A szolgáltatások igénybevétele jelen rendelettel összhangban minden egyes igénylő számára egyforma feltételek mellett, a temetők sajátosságának figyelembe vételével történik.

A közszolgálat által érintett temetők

3. cikk

- (1) A temetkezés azon temetőhöz tartozó körzetben végzendő, amelyben az elhunyt állandó lakhelye volt (a továbbiakban: lakhelyi körzet). Amennyiben adottak a jelen szabályrendeletben meghatározott külön feltételek, a temetés más temetőben is történhet.
- (2) Moravske Toplice Község területén a következő lakhelyi körzetekhez tartozó, a jelen rendelet körébe tartozó temetők vannak:
 - Andrejci,
 - Bogojina,
 - Bukovnica,
 - Ivanci,
 - Filovci,
 - Ivanovci,
 - Krnci,
 - Martjanci,
 - Moravske Toplice,
 - Suhi Vrh – Gornji Moravci,
 - Szentlászló,
 - Norsinci,
 - Berkovci,
 - Csekefa,
 - Ivanjsevci I, II,
 - Kisfalu,
 - Pártosfalva,
 - Szerdahely,
 - Ratkovci,
 - Lončarovci,
 - Kančevci I, II,
 - Sebeborci,
 - Fokovci,
 - Selo I, II,
 - Tešanovci,
 - Vučja Gomila,
 - Mlajtinci,
 - Lukačevci.
- (3) A szolgáltató az egyes temetőkre vonatkozó általános üzemeltetési szabályokkal összhangban köteles mindenkinek azonos feltételek mellett lehetővé tenni a temetőbe való belépést és ott tartózkodást.
- (4) Azon temetőkben, amelyek területén közszolgálatot folytatnak, a közhasználatban lévő létesítmények – közterületek, közinfrastruktúrai létesítmények státusa épített köztulajdon.

Felhasználók

4. cikk

- (1) A »temetkezési szolgáltatások« felhasználói szabályszerűen azon természetes vagy jogi személyek, akik a temetkezési szolgáltatásokat megrendelik és fizetik.
- (2) A »temetők rendezésének és karbantartásának« felhasználói főleg a temetkezési helyek megváltói (a továbbiakban: helymegváltók). A temetkezési hely megváltója csak egy személy lehet.
- (3) A helymegváltók szabályszerűen az elhunyt hozzátartozói vagy törvényes képviselői, vagyis a törvény által jelölt egyéb személyek. A sírhely megváltójáról felmerülő vita esetében, a temetkezési szolgáltatások tevékenységének kivitelezője a törvénnyel összhangban dönt.
- (4) A meglévő helymegváltó beleegyezésével helyébe bárki más személy léphet. Abban az esetben ha a helymegváltó elhunyt vagy elveszíti cselekvőképességét, illetve a helymegváltó mint jogi személy megszűnik létezni, helyébe teljes jogkörrel örökös, törvényes képviselője vagy jogi személy esetében ennek jogutódja lép. A helymegváltó személyének változása esetében a helyére lépő személlyel, az előző bekezdésben meghatározott feltételek mellett, új szerződést kell kötni.
- (5) A helymegváltó személy köteles lakhelyének változtatása esetén erről értesíteni a közszolgálat kivitelezőjét. Az előző mondatban jelölt szabály megszegése esetére, a személyi adatok védelméből kifolyólag, a közszolgálat kivitelezője nem vállal semminemű felelőséget. Az új helymegváltó személy, a sírmegváltó szerepét átveve, az előző bekezdés értelmében köteles gondoskodni a szerződés megkötéséről.

- (6) A helymegváltó személy kételyének esetében vagy jogerős bírósági döntéshozatalig, az előző bekezdésben meghatározott személy tekinthető helymegváltó személynek.

A felhasználók jogai és kötelezettségei

5. cikk

- (1) A »temetkezési szolgáltatások« mint közszolgálat felhasználóinak jogai és kötelezései:
- jogosultak a közszolgálatot a jelen rendelet, a törvény és egyéb szabályzatokkal összhangban igénybe venni;
 - jogosultak ezen rendelettel összhangban kiválasztani a temetőt;
 - jogosultak a sírhely kiválasztásához, ha erre objektív lehetőség van;
 - jogosultak a törvény és jelen rendelet keretében dönteni a temetés és a temetési szertartás módjáról;
 - kötelesek figyelembe venni a közszolgálatot kivitelező, a temetésre és egyéb a temetkezésre vonatkozó utasításait;
 - kötelesek a közszolgálat kivitelezője által elvégzett szolgáltatásokért fizetni és teljesíteni az egyéb, a szerződésben meghatározott, a jelen rendelettel összhangban vállalt kötelezettségeket;
 - jogosultak az illetékes szervekhez jogorvoslat benyújtására.
- (2) A helymegváltók jogai és kötelezései:
- kötelesek figyelembe venni az egyes temetőkre vonatkozó általános szabályokat,
 - jelen rendelettel és az általános szabályokkal összhangban jogosultak rendezni a sírhelyet,
 - jelen rendelettel és a közszolgálat kivitelezőjének engedélyével összhangban jogosultak sírkövet állíttatni,
 - kötelesek fizetni a helyváltási díjat és eleget tenni egyéb, a sírhely megváltására kötött szerződésben vállalt kötelezettségeknek,
 - jogosultak a sírhely megváltására szerződést kötni,
 - jelen rendelettel összhangban kötelesek gondoskodni a sírhely a rendezettségéről,
 - a temető üzemeltetőjének kötelesek jelenteni a lakcímük változását,
 - a hulladékot az annak kijelölt hulladék tárolóedénybe kötelesek elhelyezni,
 - sírkő állítást vagy eltávolítást csak a temetőüzemeltető beleegyezésével, a sírhely építészeti arculatának változtatását csak a sírnyilvántartási térképpel összhangban végezni,
 - sírkőépítésnél keletkezett beton vagy egyéb építési anyagot kötelesek a temető helyiségén kívül, vagy annak területén erre külön kijelölt helyre szállítani,
 - gondoskodni arról, hogy ne okozzanak kárt a sírhelyekben,
 - a temetőben és annak létesítményeiben a holtak iránti kegyeletet megadni.

Temetkezési szolgáltatások tevékenységének kivitelezője

6. cikk

- (1) A »temetkezési szolgáltatások« mint közszolgálati tevékenység teljesítése, a jelen rendelet 3. cikkében meghatározott temetőben koncessziós szerződés alapján történő átengedéssel biztosított. Egy temetőben egy koncesszió-köteles végzi a közszolgálatot (a továbbiakban: koncesszió-köteles), amelynek a koncessziós szerződés alapján:
- kizárólagos joga van a »temetkezési szolgálat« közszolgálati tevékenységének teljesítésére,
 - az elhunyt hozzátartozóinak kívánságára kötelessége megengedni a temetés egyéb temetkezési szolgáltatási kivitelezővel,
 - a jelen rendelettel és egyéb a közszolgálatról szóló szabályokkal összhangban, kötelessége a felhasználók részére, állandó és minőségi közszolgálatot nyújtani,
 - kötelessége Moravske Toplice Község Községi hivatalához benyújtani a pénzügyi dokumentációt és az előző évre, a közszolgálat tevékenységének teljesítéséről szóló beszámolót,
 - kötelessége minden folyó évben március 31-ig befizetni az előző évi koncessziós díjat.
- (2) A »temetkezési szolgáltatásokat«, mint közszolgálati tevékenységet, a koncesszió-köteles a koncessziót adó meghatalmazása alapján saját nevében, saját számlájára végzi.
- (3) A tárgyi közszolgálat tevékenységének teljesítésével kapcsolatosan, a koncesszió-köteles jogosult a jelen rendeletben és a törvényben meghatározott engedélyek kiadására.

- (4) A »temetkezési szolgáltatások« mint közszolgálati tevékenység gyakorlására szóló koncesszió időtartama 10 év, ennek meghosszabbítási lehetőségével és a határozat kiadásának dátumával lép hatályba. Gyakorlását a szerződés aláírásával, de legkésőbb az aláírástól számított egy éven belül kell megkezdeni.

- (5) A koncesszió-köteles, mint a »temetkezési szolgáltatások« kivitelezője kötelessége minden egyes, a koncesszió időtartamára vonatkozó évre, az egyes szolgáltatások számlázott értékének 2%-t koncessziós díjként befizetni.

- (6) Az ötödik bekezdésben meghatározott eszközök a községi költségvetés jövedelmét képezik.

A temetőgondozási és karbantartási szolgáltatás tevékenységének kivitelezője

7. cikk

- (1) A »temető gondozási és karbantartási szolgáltatás« mint közszolgálati tevékenység teljesítése jelen rendelet 3. cikkében meghatározott temetőben koncessziós szerződés alapján történő átengedéssel biztosított. A közszolgálatot egy temetőben egy koncesszió-köteles végzi (a továbbiakban: koncesszió-köteles), amelynek a koncessziós szerződés alapján:
- kizárólagos joga van a »temetőgondozási és karbantartási« közszolgálat tevékenységének teljesítésére,
 - a jelen rendelettel és egyéb a közszolgálatról szóló szabályokkal összhangban, kötelessége a felhasználók részére, állandó és minőségi közszolgálatot nyújtani,
 - kötelessége a helyi közösség számára lehetővé tenni, hogy bizonyos munkákat a lakhelyi körzeti temetőben saját maguk végezzenek, amit szerződésbe kell rögzíteni.
- (2) A »temetkezési szolgáltatásokat« mint közszolgálati tevékenységet a koncesszió-köteles a koncessziót adó Község meghatalmazása alapján saját nevében, saját számlájára végzi.
- (3) A tárgyi közszolgálat tevékenységének teljesítésével kapcsolatosan, a koncesszió-köteles jogosult a jelen rendeletben és a törvényben meghatározott engedélyek kiadására.
- (4) A »temetkezési szolgáltatások« mint közszolgálati tevékenység gyakorlására szóló koncesszió időtartama 10 év, ennek meghosszabbítási lehetőségével és a határozat kiadásának dátumával lép hatályba. Gyakorlását a szerződés aláírásával, de legkésőbb az aláírástól számított egy éven belül kell megkezdeni.
- (5) A koncesszió-köteles, mint a »temetkezési szolgáltatások« kivitelezője kötelessége minden egyes, a koncesszió időtartamára vonatkozó évre, az egyes szolgáltatások számlázott értékének 2%-t koncessziós díjként befizetni.
- (6) Az ötödik bekezdésben meghatározott eszközök a községi költségvetés jövedelmét képezik.

A tevékenységet kivitelező jogai és kötelezettségei

8. cikk

- (1) A közszolgálat tevékenység kivitelezőjének jogai és kötelezettségei:
- biztosítani a közszolgálati tevékenység minőségi teljesítését;
 - figyelembe venni a közszolgálati tevékenységgel kapcsolatos technikai, egészségügyi és egyéb normatívákat és standardokat;
 - lehetőséget nyújtani a közszolgálati tevékenység akadálytalan ellenőrzésére;
 - a létesítményeket, berendezéseket és egyéb, a tevékenységhez szükséges eszközöket a jó gazda gondosságával kezelni, használni és karbantartani;
 - a tevékenység tárgyát képező, illetve ezzel összefüggő közjavak használatáról szerződést kötni;
 - elkészíteni a szolgáltatási díj, illetve tarifa javaslatát;
 - elszámolni a közszabállyal meghatározott illetékeket és egyéb járulékokat;
 - vezetni a közszolgálatlal kapcsolatos katasztert;
 - rendszeresen és szakszerűen vezetni az üzleti könyveket;
 - rendszeresen és szakszerűen elkészíteni az üzleti terveket és éves beszámolókat, valamint a tevékenységből eredő egyéb költségek és bevételek kalkulációját;
 - ellenőrizni a temetéshez szükséges dokumentáció szabályszerűségét;
 - a temetés megrendelőjével egyeztetve meghatározni a sírhelyet, a temetés módját és idejét;

- legkésőbb fél órára a temetési szertartás befejezése után gondoskodni a sír betemetéséről;
 - a síremlék felállításáig vagy ennek elmaradása esetében határozni a sír megfelelő jelöléséről;
 - az urna átvételéhez szükséges engedélyek, hozzájárulások és elismervények kiadása;
 - tiszteletbe tartani a ravatalozó igénybevételének idejét;
 - figyelembe venni a sírokra meghatározott nyugalmi időt;
 - egyéb, a hatályos jogszabályokban előírt feladatok elvégzése.
- (2) A 2. cikkben meghatározott szolgáltatásokat a jelen rendeletben és egyéb, ezen tevékenységgel kapcsolatos, hatályos jogszabályokban meghatározott határidőben, módon és szabványok figyelembevételével kel végezni.

A Községi Tanács, a polgármester és a községi hivatal hatásköre **9. cikk**

- (1) A közszolgálattal kapcsolatosan a Községi tanács hatáskörébe tartozik:
- előzetes hozzájárulás a közszolgálat kivitelezője tevékenységének általános szabályaihoz,
 - a közszolgálat felhasználói tarifájának meghatározása.
- (2) A közszolgálattal kapcsolatosan a polgármester hatáskörébe tartozik:
- az engedélyek kiadásához kapcsolódó döntés a közszolgálat kivitelezője ellen benyújtott fellebbezésekről (6. cikk harmadik bekezdése, 29. cikk második bekezdése valamint 38. cikk második bekezdése),
 - egyéb, jelen rendeletben és törvényben meghatározott jogosultságok.
- (3) Amennyiben a jelen rendelet eltérően nem rendelkezik, a rendeletben meghatározott »illetékes szerv« a Moravske Toplice Község Községi Hivatala.

Temetői kataszter **10. cikk**

- (1) Jelen rendelettel a »temetőgondozási és karbantartási« szolgáltatás tevékenység kivitelezője felhatalmazást nyer a temetői kataszter elkészítéséről és annak vezetéséről.
- (2) A kataszter az országos jogszabályokban meghatározott adatok mellett a következő adatokat tartalmazza:
- a temetőben eltemetett holtak,
 - a sírhelyek,
 - a sírhelyek megváltói,
 - az összes temetkezési hely megjelölése,
 - az egyes temetők kommunális berendezései és vezetékai.
- (3) A tevékenység kivitelezője a községi informatikai rendszer szabványaival összhangban köteles minden egyes temetőre külön, mind szöveges, mind grafikai részből álló katasztert vezetni.
- (4) A kataszter az adatbázissal együtt Moravske Toplice Község tulajdona. A tevékenység kivitelezője köteles az aktualizált adatok másolatát időnként, de egyszer legalább évente átadni a községnek, a koncessziós szerződés lejártával pedig teljes egészébe a közég tulajdonába és birtokába átadni.
- (5) A tevékenység kivitelezője köteles a kataszterbe szereplő adatokkal mint védett adatokkal bánni, és ezekbe való betekintése csak a községnek, az általa meghatalmazott ellenőrző bizottsági tagoknak, illetve a felügyeletnek van. Azon személy kérésére, akire vonatkozóan a kataszterben bizonyos adatok szerepelnek, a tevékenység kivitelezője köteles térítésmentesen lehetőséget nyújtani a rá vonatkozó adatok megtekintéséhez.
- (6) A katasztert naprakészen kell vezetni, az első, jelen rendelet által meghatározott koncesszió-köteles, a tevékenység gyakorlásának kezdetétől számított 24 hónap alatt, köteles azt létrehozni.

Általános működési szabályok **11. cikk**

- (1) Jelen rendelettel a közszolgálati tevékenység kivitelezője közmegbízást nyer a közszolgálati tevékenységgel kapcsolatos általános működési szabályok kijelölésére.
- (2) A tevékenység kivitelezője a közszolgálati tevékenységgel kapcsolatos általános működési szabályokat Moravske Toplice Község Községi tanácsának előzetes jóváhagyásával határozhatja meg.

- (3) Az általános működési szabályoknál figyelembe kell venni a jelen rendelet rendelkezéseit és egyéb a közszolgálatra, az épített közbudákra és egyéb, a törvényben meghatározott, a temetkezési rendre vonatkozó szabályokat.

A közszolgálat tevékenység kivitelezőjének felelősége **12. cikk**

- (1) A sírásáért, temetésért, temetési szertartásért, valamint a temető rendezéséért és karbantartásáért a törvény és jelen rendelet rendelkezéseivel összhangban a közszolgálati tevékenység kivitelezője felelős.
- (2) A közszolgálati tevékenység kivitelezője a törvény értelmében felelős a közszolgálati tevékenység gyakorlása során, az alkalmazottjai vagy szerződéses alvállalkozója által, a Moravske Toplice Községnek, a felhasználóknak vagy harmadik személyeknek okozott kárért.
- (3) A koncesszió-köteles, a koncessziós szerződés megkötése előtt, az általános polgári felelősségből kiindulva köteles kárfelelőségi biztosítást kötni a legalacsonyabb, a nyilvános pályázatban meghatározott egységes biztosítási összegre – tevékenységbiztosítás.

II. A KÖZSZOLGÁLAT GYAKORLÁSÁNAK MÓDJÁ

a.) Temetkezési szolgáltatás

A elhunytal való bánásmód a temetésig **13. cikk**

- (1) Az elhunyt a temetésig a halottasházi ravatalon vagy hűtőházban van elhelyezve, a helyi szokásoknak megfelelően kivételesen otthon vagy egyéb megfelelő helyen van felravatalozva. Amennyiben a temetőben nincs halottasház, a közszolgálat tevékenységének kivitelezőjével egyeztetve, elhelyezhető más temető halottasházában is. Több mint kétfalakos lakóházban lakóhelyén kötelező az elhunyt halottasházban történő elhelyezése.
- (2) Amennyiben a temetést a helyi önkormányzat vagy egyéb jogi személy szervezi, az illetékes belügyi közigazgatási szerv által, az egészségügyi szolgálat véleménye alapján kiadott engedéllyel, az elhunyt ravatalozása kivételesen, az erre külön kijelölt, temetőn kívüli helyen is lehetséges. A vallási közösségek, a temetkezési renddel összhangban, a vallási közösségük tagjait, a temetésig a vallási szertartásoknak szánt épületben ravatalozhatják.
- (3) Abban az esetben, ha az elhunyt otthon vagy a halottasházban kívül nyugszik, a koporsót az elhunytal vagy az urnát közvetlen a temetési szertartás előtt lehet a temetőbe szállítani.

Az elhunyt szállítása **14. cikk**

- (1) Ez elhunytak, az elhalálozás helyszínéről a ravatalig történő, illetve az elhunyt egyéb célú szállítása, csak megfelelő halottszállító járművel végezhető, amellyel a közszolgálat kivitelezőjének rendelkezni kell.
- (2) Jelen rendelet szerint közszolgáltatásnak számítanak a Moravske Toplice Község területén kezdődő és befejeződő szállítások. Az elhunytak, a Moravske Toplice községen kívüli szállítását, a jogszabályokkal összhangban, a közszolgálat kivitelezőjével egyeztetve, és a szükséges okiratok előzetes beszerzésével kel végezni.
- (3) Az elhunytak a temetőbe vagy a ravatalozó helyre történő szállítása csak azt követően engedélyezett, miután a halottkém által megállapításra került elhalálozásának oka, illetve ha a szállítást a halottkém rendelte el.
- (4) Azon elhunytal való bánásmód, akinél felmerül a nem természetes elhalálozás gyanúja, illetve az elhalálozás oka fertőző betegség, a hatályos jogszabályok alapján történik.

A temetés bejelentése **15. cikk**

- (1) Az elhalálozás megállapítása után a temetést a közszolgálat kivitelezőjénél kell bejelenteni és az ezzel kapcsolatos teendőket vele egyeztetni.
- (2) Az elhalálozás bejelentésére az elhunyt családtagja, a vele közös háztartásban élő, illetve a jogszabályok értelmében, az eltartására kötelezett, illetve a 16. cikkben jelölt személy köteles. Ha ilyen személyek nem léteznek, a bejelentésre az elhunyt munkáltatója, a község, helyi közösség, vagy egyéb szociális vagy egészségügyi intézet vagy szerv köteles. A bejelentéshez mellékelni kell az illetékes közigazgatási szerv által kiadott temetési engedélyt.

- (3) A közszolgálat tevékenységének kivitelezőjéhez a bejelentést egy nappal a tervezett temetés előtt kell benyújtani.

Temetés 16. cikk

- (1) Az elhunyt temetése a temetkezésről szóló törvény, egyéb jogszabályok és helyi szokások szerint történik.
- (2) A temetés módjánál és szertartásánál, a törvénnyel és jelen rendelettel megszabott keretek között, figyelembe kell venni az elhunyt élete során adott nyilatkozatát is.
- (3) Amennyiben az elhunyt élete során nem nyilatkozott, erről az elhunyttal közös háztartásban élő személy dönt. Elsőbbséget élvez az elhunyt özvegye, a családi viszonyokról szóló törvényben meghatározott, házastárrsal egyenjogú élettárs, nagykorú valamint örökbe fogadott gyermek, az elhunyt szülei, azon személyek, akik az elhunyttal közös háztartásban éltek, illetve az elhunyt közeli rokonai. Amennyiben nincs hozzátartozó, a temetés módjáról, a jelen rendelet 4. cikkének értelmében, a szolgáltatás fizetője dönt.

Temetés ideje 17. cikk

- (1) A temetés lehetséges időpontját, az elhalálozás megállapítását követően, a halottkém rendeli el. A temetés, illetve a hamvasztás, az elhalálozás pillanatától számított, minimum 36 óra elteltével történhet. A temetés pontos időpontját a közszolgálati tevékenység kivitelezője, a hozzátartozókkal egyeztetve, határozza meg.
- (2) A temetések egész héten, 8-tól 18 óráig lehetségesek. Munkaszüneti napokon (vasárnap és ünnepnapokon) végzett temetés esetében a megrendelő köteles a szolgáltatást az erre vonatkozó tarifája szerint fizetni.

Temetés helye és módja 18. cikk

- (1) A koporsó az elhunyttal klasszikus sírba, sírsorba vagy közös sírhelybe temethető.
- (2) Ez elhunyt hamvait urnába téve klasszikus sírba, illetve urnasírba lehet eltemetni, illetve a temetőben, a temető általános működési szabályaival összhangban, az erre kijelölt helyen, a temetőn kívül pedig csak az illetékes szerv engedélyével lehet széthinteni.
- (3) Temetőn kívüli temetés csak kivételes esetekben és a törvényben meghatározott feltételek mellett engedélyezett.

Áttemetés és exhumálás 19. cikk

- (1) Áttemetés és exhumálás a törvény és egyéb országos jogszabály rendelkezése alapján lehetséges.

Temetési szertartás 20. cikk

- (1) A temetési szertartás a temetés része és nyilvános jellegű. A temetési szertartást a jelen rendelettel és egyéb jogszabályokkal összhangban kell levezetni, a szertartás vezetőjét, az elhunyt hozzátartozóival egyeztetve, a közszolgálat jelöli ki.
- (2) A temetésről, a közszolgálati tevékenység kivitelezője, a temető hirdetőtábláján vagy egyéb helyileg szokásos módon köteles tájékoztatni a nyilvánosságot.
- (3) Az elhunyt vagy annak hozzátartozói kívánságára a temetési szertartás családi körben is tartható, ez esetben elmaradhat a második bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettség.
- (4) Az elhunyt vagy hozzátartozói kívánságára anonim temetés is lehetséges. Az anonim temetés koporsó vagy urna temetésével, azaz a hamvaknak, a temetőben az erre kijelölt helyen történő szórásával, az elhunyt nevének feltüntetésével, a hozzátartozók és nyilvánosság jelenléte nélkül történik.

Temetési szertartás helyszíne 21. cikk

- (1) A temetési szertartás helyszíne rendszerint ugyanabban a temetőben van, amelyben maga a temetés történik.
- (2) Amennyiben a vallási szertartás a temetési szertartás része, akkor a szertartás ezen része vallási helyiségben is történhet.

Temetési szertartás folyamata 22. cikk

- (1) A temetési szertartás a koporsó ravatalról való felemelésével és sírhoz vitelével kezdődik és a sír behantolásával, illetve az urna-sír lezárásával végződik.
- (2) Az első bekezdésben teendőket, azaz a koporsó, illetve urna vitelét a gyászmenetben, valamint ennek a sírba történő elhelyezését, a közszolgáltató temetkezési alkalmazottjai kötelesek elvégezni. A közszolgáltatás kivitelezőjével történt előzetes meg egyezés alapján, a temetkezési alkalmazottak más személyek is lehetnek. A temetkezési alkalmazottak számára kötelező az alkalmi öltözet.

Gyászmenet 23. cikk

- (1) A gyászmenet a halottsháztól, amennyiben ott van felravatalozva, akkor az elhunyt lakhelyétől, illetve a temetőben egy bizonyos helytől folyik. A gyászmenet indulása harangszóval, illetve egyéb a helyi szokásoknak megfelelően történik.
- (2) A gyászmenetben való felsorakozás a helyi szokásokkal összhangban, az elhunyt vagy ennek hozzátartozói kívánságának megfelelően történik (jelen rendelet 16. cikkének második és harmadik bekezdése).
- (3) Kategorizált közúton történő áthaladásnál, illetve egyéb közlekedési terület igénybevételénél a közszolgálat tevékenységének kivitelezője köteles a gyászmenetbe lévők és egyéb közlekedők biztonságáról gondoskodni. Szükség esetén az illetékes szervektől segítséget kér a forgalom biztonságának biztosítására.

Temetési szertartás 24. cikk

- (1) Az elhunyt vagy felhasználó kívánsága szerint a szertartás része lehet a gyászbeszéd, a vallási szertartás, megfelelő élő zene vagy zenei felvétel a szertartás kezdetén, annak során, vagy a nyitott sírnál.
- (2) Szlovén állampolgár temetése esetében a temetési szertartásnál a közszolgálati tevékenység kivitelezője köteles biztosítani a gyászszalaggal ellátott állami zászlót zászlóvivővel, aki részt vesz a gyászmenetben és a szertartás befejtével tiszteletadóan meghajol az elhunyt előtt.
- (3) Külföldi állampolgár temetése esetében a fekete zászlót a zászlóvivő viszi.
- (4) Temetési szertartás során tilos az illetékes belügyi osztály külön engedélye nélkül idegen zászlót, himnuszt és egyéb idegen állami jelképeket használni, de az általános morális-etikai elvek betartásával használhatók a vallási szimbólumok.
- (5) Ha az elhunyt olyan egyesületnek volt tagja, amely elhunyt tagja temetése során külön szokásokkal bír (vadászegyesület, tűzoltóegylet), az egyesület tagjai a közszolgálat kivitelezőjével és az általános morális-etikai elvek betartásával bekapcsolódhatnak a temetési szertartásba.
- (6) Ha a temetési szertartáson az előírásoknak megfelelően díszlövők vesznek részt, az elhunytak adott végző tiszteletként történő díszlövés leadásakor, a résztvevők biztonságáért a közszolgálati tevékenység kivitelezője és a díszlövők vezetője a felelős.
- (7) A közszolgálat kivitelezője, az elhunyt hozzátartozóinak kívánságára, köteles a gyászbeszédhez külön helyszínt biztosítani.
- (8) A temetési szertartás résztvevői kötelesek betartani a temetői rendről szóló és az adott temetőre vonatkozó általános, működési szabályokat.

A közszolgálat tevékenység kivitelezőjének külön kötelezettségei 25. cikkely

- (1) A temetési szertartás befejeztével köteles a sírt azonnal behantolni és megfelelően eligazítani.
- (2) Amennyiben a közszolgálat felhasználója ismeretlen, és nincs aki fedezze a temetési költségeket, valamint nincs biztosítva a szertartás, a közszolgálat kivitelezője köteles a koporsó ravatalról való felemelésétől a sírhoz vitelig gyászzenét, és a jelen rendelet 24. cikkelyének második, illetve harmadik bekezdésével összhangban zászlókat biztosítani.

Munkaidőn kívüli temetkezési szolgáltatás 26. cikkely

- (1) A »temetkezési szolgálat« közszolgálati tevékenység kivitelezője napi 24 órás elérhetőséget köteles biztosítani.

Költségek **27. cikkely**

- (1) A temetés költségei a temetést, illetve áttemetést megrendelő személyt terhelik.
- (2) Abban az esetben, ha a fizetési kötelezett a község, ennek jogában áll a költségeket az elhunyt hagyatékából visszakövetelni.
- (3) Az exhumálást költségei a megrendelőt terhelik.

Finanszírozás, a közszolgálat programjai és beszámolók **28. cikkely**

- (1) A temetési szolgáltatások finanszírozása, a közszolgálat kivitelezője által, az érvényes tarifa alapján, saját nevében és saját számlájára, a felhasználóknak felszámított bevételekből történik. Amennyiben a jelen rendelet úgy rendelkezik, a temetési szolgáltatások egyéb módon is finanszírozhatók.
- (2) Az alaptarifát és ennek változását határozat rögzíti, a díjszabásnál figyelembe kell venni az erre vonatkozó országos szinten meghatározott árpolitikai kereteket.
- (3) A tarifa változtatásáról a polgármester javaslatára és a közszolgálati tevékenység kivitelezője indoklása alapján Moravske Toplice Község Községi tanácsa dönt.
- (4) A közszolgálati tevékenység kivitelezője köteles legkésőbb a naptári év november 11-ig elkészíteni a közszolgálat éves tervét és ezt a kilenc hónapi beszámolóval együtt az illetékes községi szervhez benyújtani. Az éves tervet a Községi Tanács fogadja el.
- (5) A közszolgálati tevékenység kivitelezője köteles minden következő évben, legkésőbb február 28-áig köteles az illetékes szervhez benyújtani a közszolgálati tevékenységére vonatkozó előző éves beszámolót.
- (6) Az előző bekezdésben meghatározott beszámoló részletes tartalmát a koncessziós szerződés foglalja magába.

b.) A temetőrendezés és karbantartás

A temetés lehetőségének biztosítása **29. cikkely**

- (1) Amennyiben a temetőben hely van, az általános működtetési feltételek szabályaival összhangban, a közszolgálati tevékenység kivitelezője köteles lehetőséget biztosítani minden elhunyt eltemetésére, akinek elhalálása előtti állandó lakhelye az adott temetői körzetben volt. Helyhiány esetében, a temetés lehetőségét, a község másik temetőjében köteles biztosítani.
- (2) A közszolgálat tevékenységének kivitelezője megengedheti, illetve az előző bekezdéssel összhangban köteles megengedni azon elhunyt eltemetését is, akinek halála előtt nem a temetői körzetben volt az állandó lakhelye. Úgyisnt köteles megengedni az azonosítatlan személy temetését, amennyiben ez az adott temetői körzetben halt meg.

Sírhely **30. cikkely**

- (1) Az elhunyt temetése sírhelybe történik.
- (2) Az egyes temetőkben az alábbi típusú sírhelyek létezhetnek:
 - egyes sír, kettes sír, gyermeksírrés sírbolt (klasszikus sírok);
 - sírsorok;
 - temetkezőhely;
 - urnasír;
 - anonim temetkezési hely;
 - hamvak szétszórására kijelölt hely.
- (3) Egyes sírhelyek minimális és maximális méreteit valamint egyéb megszabott tulajdonságait (egyes sírhelyek alakzatát és kinézetét) az általános működési szabályzat határozza meg.
- (4) A közszolgálat tevékenységének kivitelezője köteles elkészíteni a sírparcellák és sírhelyek elosztásának tervét.

A sírhely kiváltása **31. cikkely**

- (1) A helykiváltás a közszolgálati tevékenység kivitelezőjénél történik. A helykiváltás feltételeit, a jelen rendelet szabályai, valamint az általános működtetési szabályok figyelembe vételével, a helykiváltó és a közszolgálati tevékenység kivitelezője között kötött írásos szerződésben (szerződés) kell rögzíteni.

- (2) A szerződésben elsősorban a következőket kell rögzíteni: a sírhely jellege (fajtája és kataszterszerinti megjelölése), a használat, illetve a szerződés időtartama, a síremlék alakja, szerkezete és méretei, az eltávolításról szóló rendelkezések, a sírhely elhagyásáról szóló feltételek, illetve a jelen rendelet és egyéb jogszabályok megszegésének esetében vagy más okból a közszolgálat tevékenység kivitelezőjének történő átengedése, valamint a helykiváltó és a közszolgálati tevékenység kivitelezőjének, a jelen rendelettel és a törvénnyel összhangban adott egyéb jogai és kötelezettségei.
- (3) A szerződés részletes tartalmát a közszolgálati tevékenység kivitelezője által elfogadott általános működési szabályzatban rögzítik. Az általános működési szabályzat a szerződés szerves része.

A kivitelezőnek, a sírhely elhagyása esetében történő eljárása **32. cikk**

- (1) Az elhagyott sírhelyekkel a közszolgáltató rendelkezik.
- (2) A sírhely abban az esetben minősül elhagyottnak, amennyiben megszűnt a bérleti szerződés és a bérelő nem kezdeményezte ennek meghosszabbítását, illetve más esetekben, amikor a bérelő oldalán lévő, az általános ügyviteli feltételekben jelölt okok miatt szűnik meg a bérleti szerződés hatálya.
- (3) A bérelő, a bérleti szerződés megszűnését követő hat hónap alatt köteles eltávolítani a síremléket.
- (4) Amennyiben a bérelő, a személyesen kézbesített levél ellenére nem teljesíti határidőre az előző bekezdésben jelölt kötelezettségeit, a kivitelező a helyi szokásoknak megfelelően közzéteszi, hogy egy év elteltével úgy fog eljárni, mintha a sírhelyet elhagyták volna, majd a határidő lejártával eltávolítja a síremléket, illetve az urnatáblát felirat nélküli urnatáblára cseréli, és a helyet más bérelőnek adja ki.
- (5) A közszolgáltatás kivitelezője a sír felásása során talált értéktárgyakat köteles megővni és megőrizni.

Közlekedési utak **33. cikk**

- (1) A temetői közlekedési utak szélessége legalább 80 cm kell hogy legyen.

Ideiglenes sírjelzés **34. cikk**

- (1) A temetkezési szolgáltatások kivitelezője, az elhunyt temetésekor, a bérelő költségére, megfelelő sírjelet helyez a sírra, illetve az urnasírra.

A sírhely nyugalmi ideje **35. cikk**

- (1) Az elhunytak temetése a szabad sírhelyek sorrendje szerint történik. A sírhely minimális nyugalmi időtartama 10 év. A nyugalmi idő alatti esetleges következő temetésről, a törvénnyel összhangban, a temető általános szabályzata rendelkezik.

A sírhelyek karbantartásának módja **36. cikk**

- (1) A bérelő, a sírhelyeket, a temető által elfogadott általános okiratokkal, illetve a bérleti szerződéssel összhangban kötelesek karbantartani.
- (2) A bérelő és a kivitelező szerződéssel rendezhetik a sírhelynek a fentiekől eltérő karbantartási módját.

Eltávolított síremlékek és egyéb jelek **37. cikk**

- (1) A kivitelező, ideiglenesen, a síremlékek és egyéb jelek megőrzésére szolgáló helyszínen tárolja a sírhelyekről eltávolított síremlékeket és egyéb jelzéseket. Ezeket a műtárgyakat, a kivitelező kezdeményezésére, esetenként átnezi és értékeli a polgármester által kinevezett, különböző szakértőkből álló bizottság. A művészeti, történelmi, monumentális és egyéb értékkel nem bíró műtárgyakat megsemmisítik, a többit a lapidáriumban helyezik el.

A temetőlátogatók magatartása **38. cikk**

- (1) Tilos a temető területén:
 - az illetlen viselkedés: a hangoskodás, a hangos nevetés, a rendbontás, a sírhelyeken történő közlekedés;

- a temetői hulladékoknak a kijelölt helyszíneken kívüli lerakása;
 - a nem temetői hulladékok lerakása;
 - a temető egyéb jellegű szennyezése;
 - az állatok bevezetése, kivéve a szolgálati és a vakvezető kutyákat;
 - a kerékpározás és egyéb közlekedési eszközökkel való közlekedés, kivéve a kivitelező, illetve a temetkezési szolgálat munkagépeit;
 - a karbantartott sírhelyeken és parcellákon történő közlekedés, valamint a temetőben lévő síremlékek és egyéb jelzések megromlása;
 - a sárokon lévő virágok és cserjék tépése;
 - a sírhelyeken, temetői helyszíneken és létesítményekben lévő tárgyak eltulajdonítása.
- (2) A sírrendezéssel kapcsolatos kőműves-, kőfaragó- és egyéb beavatkozások és az ezekkel kapcsolatos szállítások csak a közszolgáltatás kivitelezőjének engedélyével, illetve az általános üzletszabályokkal összhangban végezhetők.
- (3) A temetőgondozó, illetve a temetkezési szertartás lebonyolítója erre még a temetkezési szertartás kezdete előtt figyelmezteti a tiltott tevékenységek folytatóját.

Finanszírozás

39. cikk

- (1) A temetőrendezés- és gondozás finanszírozása az alábbi forrásokból történik:
- sírbérletek;
 - költségvetés;
 - egyéb források.
- (2) A sírhelyek fajtája és mérete alapján differenciált alaptarifákat és ezek változásait határozattal jelölik ki, miközben figyelembe veszik az esetlegesen előírt kereteket, illetve az országos szinten meghatározott árpolitikai intézkedéseket.
- (3) A bérlő a sírhelyért éves bérleti díjat köteles fizetni. A folyó évre szóló bérleti díj rendszerint a hatodik hónapig kerül kiszámlázásra, és a bérlők a kiállított számla alapján kötelesek azt kiegyenlíteni.
- (4) Amennyiben a szerződésükötésre a második félévben kerül sor, a sírbérleti díj számlájának kiállítására rendszerint december hónapban kerül sor.

III. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

A közszolgálat kivitelezésének ellenőrzése

40. cikk

- (1) A jelen rendeletbe foglalt közszolgálat kivitelezésének ellenőrzését az ellenőrző bizottság végezi. Az ellenőrzés a közszolgálat teljesítésének minden körülményére kiterjedhet.

Ellenőrző szerv

41. cikk

- (1) A jelen rendeletbe foglalt közszolgálat kivitelezésének ellenőrzését a szabálysértésekkel kapcsolatos eljárások levezetésére illetékes községi felügyeleti és rendészeti hatóság, illetve a törvény értelmében ilyen jogkörrel rendelkező más állami szerv is végezheti.

Szabálysértések

42. cikk

- (1) 600,00 EUR szabálysértési bírsággal sújtható a kivitelező, amennyiben:
- nem engedélyezi az elhunytnak a temetőben történő temetését, noha ehhez rendelkezésre áll sírhely (8. cikk);
 - a 8. cikkbe, illetve a 10. cikk első bekezdésébe foglaltak szerint nem vezeti, illetve nem megfelelő módon (8. és 10. cikk) vezeti a nyilvántartást és a katasztereket;
 - elmulasztja a temetőben lévő közterületek és egyéb létesítmények, illetve berendezések karbantartását (8. cikk)
 - nem biztosítja besorolt közúton, a temetésen résztvevők, illetve egyéb közlekedési szereplők megfelelő közlekedésbiztonságát (23. cikk harmadik bekezdése);
 - mint a temetkezési szertartás kivitelezője, külön engedély nélkül, idegen zászlót, idegen himnuszt és egyéb idegen állami jelzéseket alkalmaz, illetve engedélyezi ezek használatát (24. cikk negyedik bekezdése);

- nem biztosítja a temetkezési szertartás minimális tartalmi követelményeit (25. cikk második bekezdése);
 - nem a hatályos tarifákat alkalmazza (28. és 39. cikk);
 - nem készíti el a temető parcellázási és sírhelyszámozási tervét (30. cikk).
- (2) 150,00 EUR szabálysértési bírság szabható ki az előző bekezdésben jelölt mulasztásokat elkövető, közszolgálati tevékenység kivitelezője felelős személyére.

Szabálysértés

43. cikk

- (1) 150,00 EUR szabálysértési bírság szabható ki magánszemélyre, ha:
- a közszolgálati tevékenység kivitelezője által meghatározott határidőben nem távolítja el a síremléket, a vertikális vagy urnalemezt (32. cikk negyedik bekezdése);
 - a sírhelyen a közszolgálat kivitelező engedélyével ellentétben, engedély nélkül vagy a kiváltási szerződésben meghatározottakkal ellentétben állítja fel a síremléket vagy sírjelet;
 - elmulasztja a sírhely karbantartását (36. cikk);
 - megszegi a 38. cikkbe foglaltakat.

Szabálysértés

44. cikk

- (1) 1000,00 EUR szabálysértési bírság szabható ki a közszolgálat tevékenység kivitelezőjére, amennyiben:
- a temetést, elhantolást vagy temetési szertartást nem jelen rendelettel összhangban végzi;
 - nem rendelkezik a temetéshez, illetve hamvasztáshoz szükséges elhalálozást bejelentő dokumentummal vagy az elhalálozás okát nem illetékes személy állapította meg;
 - nem biztosítja a temetkezési szolgálat állandó elérhetőségét és szolgáltatását.
- (2) 200,00 EUR szabálysértési bírság szabható ki a közszolgálat tevékenység kivitelezőjének felelős személyére, ha megszegi az előző bekezdésben meghatározottakat.

IV. ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Határidők

45. cikk

- (1) A közszolgálati tevékenység kivitelezője, a koncessziós szerződés megkötésétől számított 24 hónapon belül köteles a közszolgálati tevékenységgel kapcsolatos általános működési szabályzatot, és a temetői sírparcellák és sírhelyek tervezetét kidolgozni.

A közszolgáltatási tevékenységnek kivitelezője

46. cikk

- (1) A Moravske Toplice községi »temetkezési szolgáltatások« közszolgáltatójának kiválasztása nyilvános pályázat alapján történik.

47. cikk

- (1) A »temetők rendezése és karbantartása« közszolgálati tevékenység kivitelezője Moravske Toplice Község területén közmeghatalmazás alapján a Javno komunalno podjetje Čista narava d.o.o., Tešanovci 32 B van megbízva, amely mentesül a koncessziós díj fizetése alul.

Hatályvesztés

48. cikk

- (1) Jelen rendelet hatálybalépésével Moravske Toplice Község területén hatályát veszíti a Muraszombati Temetkezési rendről szóló 1978-as évi szabályrendeletet.

A rendelet hatálybalépése

49. cikk

- (1) Jelen rendelet a Szlovén Köztársaság Hivatalos lapjában történő közzétételtől számított 15-ik nap lép hatályba.

Szám: 352-07/07-2

Kelt : 2007.10.24

*Franc CIPOT s.k.
Moravske Toplice Község
Polgármestere*

BÚCSÚZVA AZ ÓÉVTŐL, KÖSZÖNTVE AZ ÚJ ESZTENDŐT

Dsida Jenő:

ITT VAN A SZÉP KARÁCSONY

*Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
Mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?
Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.*

Az ünnepi hangulathoz illően az egykori karácsonyok emlékét idézzük a régi verssel. E rohanó világban álljunk meg egy percre, olvassuk el Dsida Jenő áldott emlékezését és jussanak eszükben azok a havas telek, amikor egyik háztól a másikig csak szűk utacska vezetett a nagy hóban, hogy este a lámpa vagy a fokla fényénél összegyűlhessenek a szomszédok: az aszszonyok tollat fosztottak, a férfiak a világ dolgairól bölcselkedtek, vagy éppen mindannyian tökmagot köpezettek.

Ahogy múlnak az évek, az embernek egyre szebbnek tűnnek a gyermekkori évek. De ezek nem csak az ifúság gondtalan emlékei, hanem egy másik, kevésbé gondterhelt élet feltérő foszlányai. Valamikor talán kevesebb volt a kenyér, kalács, sok a kukoricamálé, s csak ünnepnapon jutott sonka az asztalra, de könnyebben át tudtuk vészelné a nélkülözést, kevesebb volt a napi gond. Az idősebbek a hosszú éjszakákon még visszaalmodják a havas gorickói teleket, a fiatalok már meg sem értik a nagyszülők elbeszélését. Mese ez mondják, – autóba ülnek és a hetedik háttárbá kötnek ki.

December van, most minden nap egy kakaslépéssel rövidebbek a napalok, hogy majd karácsony után újra az áldott fényt várjuk. Búcsúzunk egy sikerekkel, bukta-tókkal teli, küzdelmes, szép évtől – mármint kinek mit hozott. Volna miről írni, sok megpróbáltatás érte a gorickói magyarlakta falvakat, de voltak szép percek is. Felbecsülhetetlen kár érte az idillikus Szentlászlót, a szerdahelyi Art-center sors-talan, sztagnál a vidék mezőgazdasága, a vállalkozók nehéz csatákat vívnak és csak az itteni rögöt becsülő és szerető embernek köszönhető, hogy működnek a kultúregyületek, a tűzoltóegyületek, művelik az agyagos földet. Minden Szlovénia sikerélményeiről, gazdasági felvirágzásáról szól, de sajnos nekünk itt a határ mellett ebből csak nagyon kevés jut. De bizunk és remélünk: szívós az itteni ember, átvészelt jót és rosszat, tatárt, törököt, ellenreformációt, ilyen-olyan rendszert, a háború utáni legnehezebb időkben is kitartott. És bár egyre kevesebben vagyunk, de továbbra is kitartunk, hiszen a dombok lan-

kái, a gombát, fát termő erdők, az agyagos szántók csak a miénkek, minket illetnek meg, hiszen elődeink ezer évvel vitéz jogállásuk révén a királyoktól kapták örökségbe. De ne várjunk csodákra: csak összefogással, tiszta gondolattal, megértéssel, egyenrangú és becsületes, minden hazugságtól nemtes egymásközi jó viszonyokkal juthatunk előre.

Tény, hogy nehéz idők járnak, de karácsony és újév küszöbén nem illik ünneprontónak lenni, hiszen születtek olyan eredmények is, amelyekkel e vidék beírja a nevét a történelemben és büszkeséggel töltheti el a kis falvainak lakosságait. Maroknyi ember kezdeményezésére Szentlászló, Csekefa. Pártosfa, Szerdahely tollforgató népe, valamint azok, akik tisztelik és becsülik a Moravske Toplice Község magyar és szlovén lakosságát, megírták az első évkönyvet. Számos nehézség adódott míg nyomdába nem került, de miszerint a jó pap is holtig tanul, úgy mi is jövőre még vaskosabb, még gazdagabb, tartalmasabb könyvet küldünk minden házhoz.

Terveink vannak. Talán sok is, de Gorickó ezen vidéke iránt a határ tövében a történelem és a különböző rendszerek mostoha viselkedtek, sőt néha alárendelet szerepelt szántak falvaink röghöz kötött népének. És most, amikor többet akar ez a nép, sokan úgy érzik, hogy nem jár meg nekik, maradjanak, toporogjanak egy helyben. Még a bölcs mondás is úgy tartja, segíts magadon, megsegít az isten is. Ezért saját kézbe kell venni a sorsunkat. Gorickó talán egy kicsit megkésve, de kezdi kinevelni a saját értelmiségi rétegét. Most már csak arra kell ügyelni, hogy ezek itthon maradjanak, itt alkossanak, bár az elhelyezkedési lehetőségek minimálissak. Ha másképp nem, neveljük beléjük a szülőföld iránti szeretetet és ha máshol is élnek, járjanak haza, tanácsoljanak, ahol csak lehet támogassák az itteni magyarság és a vele együtt élő szlovének ügyét. Minden szülő nevelje a gyermekét arra, hogy gorickói-

nak lenni nem szégyen, hanem büszkeség – évezredek jogállás, s hogy érezze az mezők, a dombok, a kis patakok, az archaikus falvaink üzenetét.

**Négyesy Irén:
KARÁCSONY**

Karácsony, bizony –, hogy kellenél!
Gyertyafényes malasztok,
fehér kalácskenyér
mit Nagymamám dagasztott,
halk lámpa öble,
szaloncukor édessége,
aranydió gömbje,
az esti béke – a lelki béke.
Elgurult minden a múltba,
nem a jövőbe
s aminek értelme volt régen
annak ma nincs értéke.
A materiális valóság
ronda ökle
dörömböl a fülekbe.
Oda a jó, a szép, a színes illúzió!
Az Élet beteg lett,
jónak hívják a Rosszat
s a Jóság nem kell senkinek.
Szaladgálunk,
mint megzavart hangyaboly
nyáron egy süllyedő világon.
Az Igazság kidülledt szemekkel
fetreng a porba,
fojtogatja az Önkény.
Hol van a Jóság meleg
misztériuma?
A lelki szépség elveszett,
helyette halálos örvény
kevereg.
A Csoda – oda van! Oda.
A holnap zsebe bombával tele.
Amit oly régen a Sorstól
vártam, reméltem:
nem jött mint Érdem.
Ferde szemszögével
oly idegen nékem.
De valahol fenn
dereng már a Csillag,
közeleg a Jászol –
sok új jövendő Karácsony ontja
fényeit arcomba,
felemelem fejem
s mielőtt elragad
Korom pocsolójaja,
az Égi Kegyelem világot
mozgató cérnaszála
felránt a Magasba,
a Lét ölen szunnyadó
fényességes új Karácsonyokba!

A Moravske Toplice Község minden polgárának kellemes karácsonyi ünnepeket és együttműködésben, sikerekben gazdag boldog új esztendőt kívánok.

Vörös Tibor, a MNK elnöke

Tisztelt Olvasó!

Mögöttünk egy év, amikor erőnkhez, tudásunkhoz mérten próbáltunk a Moravske Toplice Község magyarságának krónikásai lenni. Ami a Lipnicából kimaradt, azt ÉVKÖNYV 2008 ZBORNIK könyvben foglaltuk össze és még december folyamán a nemzetiségileg vegyesen lakott falvakban minden családba eljuttatjuk. A kis könyvecskével kívánunk sikerekben gazdag, boldog új esztendőt.

Pivar Ella

Števanovski otroci na obisku v Bogojini PRIJATELJSTVO NE POZNA MEJA

Živimo v času naglice, hitenja za lepšim, bolj plemenitim življenjem. Vsak bi rad kar se da dobro živel, iztržil nekaj zase in še za svoje otroke, vse manj pa imamo časa za srečanja in pogovore s prijatelji. Včasih gre življenje mimo nas, ne da bi se zavedali njegovega poslanstva – živeti.

V vasi Bogojina se je prebujalo oktobrsko jutro, za večino ljudi enako prejšnjim, a za nas nevsakdanje. Teden otroka je bil, teden, ko se vrstijo po vsej domovini različne prireditve, praznovanja, delavnice, pripravljene v ta namen; teden, o katerem poročajo mediji, strokovnjaki pa sestavljajo gesla, pišejo parole in oblikujejo kar se da lepe plakate za otroke. Kje pa so otroci? To vprašanje bi si mi, odrasli, morali večkrat zastaviti, ko sprejemamo poslanstvo starševstva ali poklic, ki je neposredno vezan na delo z otroki.

Zaposleni v vrtcu Bogojina smo v načrtovanje, kako najbolj približati praznovanje otrokom, uvrstili dejavnosti, ki so se odvijale v vrtcu in njegovi okolici. Mednje smo uvrstili kostonjev piknik, dopoldan z avtomobilskimi plašči, ustvarjalne delavnice s kartonskimi škatlami, popoldanski orientacijski pohod, druženje s starši in družinami otrok v deželi iger in presenečenj, »pajanje krčija« po lepi prekmurski navadi in dan, ki smo ga poimenovali: »Igrajmo se skupaj!«

FOTO: Zavod VRTCI

Jutro drugega oktobra. Sonce je že odrinilo meglo, ko je pri nas, v vrtcu, vladalo posebno vzdušje. Pričakovali smo prijatelje, otroke in zaposlene v vrtcu Števanovci na Madžarskem. Urini kazalci so doneče udarjali, kot da bi pred nas postavljali vprašanja, kako jih sprejeti, kaj povedati, kaj ponuditi otrokom, ki bodo prvič prestopili prag našega vrtca, otrokom, ki jim slovenska beseda ni vedno namenjena, saj jih večina živi v pogovorno mešanih družinah, in kaj delavkam sloven-

skega vrtca, ki si prizadevajo ohraniti slovenski jezik, pa čeprav je v tamkajšnjem svetu kot blaga sapa v vetrovih življenja. Vsa ta vprašanja je prestregla tudi ravnateljica Danica Horvat, ki se nam je ta dan z veseljem pridružila.

Nekaj minut pred deveto uro je na dvorišče vrtca zavil bel kombi, iz katerega so ob pomoči vzgojiteljic drug za drugim izstopali otroci. Devet jih je bilo in prav toliko parov radovednih oči je zrla v nas, oči, ki so govorile brez besed, božale brez rok, solze ob snidenju in posebno vzdušje, ki se ga ne da opisati, je ta dan zaokrožilo naš vrtec. Igralnica se je napolnila, otroci so se skupaj igrali, sedeli ob istih mizah in sodelovali v za ta dan posebej pripravljenem programu. Števanovski otroci so se predstavili našim, naši pa so jim peli, deklamirali in podarili simbolična darila – predpasnike, ki bi jih naj vedno, ko si jih bodo nadeli, spominjali na nas. Odrasli pa smo se pogovarjali o težavah, problemih, ki nas pestijo pri vzgoji otrok. Poti za nadaljnje pogovore nam ni bilo treba iskati, pontujale so se same, beseda je dala besedo, niti so se prepletale in spoznanje, da je vedno dobro delati dobro, je bilo ponovno potrjeno.

Po prigrizku smo si skupno ogledali OŠ Bogojina in našo znamenito Plečnikovo cerkev. Čas za napovedani odhod je že zdavnaj minil, mi pa smo še vedno bili na igrišču vrtca. Zdelo se je, da se oboji bojimo slovesa, da nočemo sprejeti resnice, ki nam je bila čedalje bližja. Namesto slovesa smo se spet vrnil v igralnico in našemu druženju ne bi bilo konca, če nas ne bi šofer opozoril, da starši v Števanovcih čakajo otroke.

Odšli so s povabilom, ki nas zavezuje. Dolgujemo pa zahvalo Agici, Suzani, Mariji in Ildiki za prijetnost, prijateljstvo in požrtvovalnost v skrbi za ohranitev vezi in posredovanju slovenske besede otrokom, ki jih loči od naših otrok in nas zaposlenih v vrtcu Bogojina le še nekaj kilometrov.

Milena Černela, vzgojiteljica

Art Center Središče OBČINA BI KUPILA ART CENTER

Velikopotezni načrti ustanoviteljic javnega zavoda Art Center Središče so se po nekaj letih zalomili in lansko leto privedli celo do nasilne deložacije iz prostorov nekdanje stražnice ob slovensko-madžarski meji. Usoda objekta, ki je pod hipoteko najetih posojil, še vedno ni rešena. Na pobudo glavnega upnika, Sklada RS za regionalni razvoj in ohranjanje posejlenosti slovenskega podeželja, ki ga poznamo kot Ribniški sklad, je bila druga javna dražba odpovedana (prva ni bila uspešna).

Za nakup centra je bila na drugem naroku konec oktobra zainteresirana Občina Moravske Toplice. Po sklepu občinskega sveta naj bi se občina začela s skladom dogovarjati o možnosti odplačila dolga (okrog 120 tisoč evrov).

Župan Franc Cipot je v zvezi z možnostjo nakupa objektov v Središču povedal, da se zadeve zapletenega vozla le počasi rešujejo. »Že ko smo imeli občutek, da smo naredili korak h končni rešitvi, je prišlo do spremembe in sodišče je pa pobudo upnikov preklicalo dražbo. Sedaj se neposredno pogovarjamo z Ribniškim skladom, da bi občina po ceni, ki omogoča skladu poplačilo dolgov, kupila Art Center. Ali bo do tega prišlo, v tem trenutku ne morem reči. Konec koncev gre le za poplačilo dolgov. Občina pa si želi končati zgodbo in zaradi tega morda zelo čudno zveni, da so poskušali akterji dosedanjega Art Centra obiti celotno zadevo na ta način, da

so ustanovili nov Art Center v Ljubljani, brez vednosti sedanjih ustanoviteljev priključili obstoječi Art Center in naredili kar nekaj takšnih potez, ki na koncu ne bodo prinesle nobenega rezultata. Zdi se mi dobesedno neverjetno, da na začetku dražbe nekdo, ki je upnik, odstopi od nje, hkrati pa ima še odprte terjatve. To je zelo čudno, zato je občina prek svojega odvetnika že zahtevala, da se primer raziše in postopek ponovi.«

Ob uspešnem nakupu objekta bi občina lahko sama uveljavila vsebine, ki so bile zamišljene ob vzpostavljanju Art Centra, in dogradila manjkajočo infrastrukturo. Po zagotovilih župana bodo vsekakor vsebine v Art Centru ostale na ravni prvotno predvidenih. Nekateri se nagibajo k temu, da bi v center umestili bolj ljudske kulturne vsebine, ki bi zagotovo pritegnile večje množice ljudi.

Geza Grabar

Biolinarna Motvarjevci ŽE JANUARJA 2008!

Pred zaključkom redakcije smo iz Skupine Panvita, pod okrilje katere sodi družba Panvita Ekoteh d.o.o., investitor bioplinarne v Motvarjevcih, dobili nekaj odgovorov na zastavljena vprašanja.

Sporočajo, da je projekt bioplinarne Motvarjevci v zaključni fazi. »Preostala so nam še dela na zunanji ureditvi okolice ter montaža dela opreme. Skoraj 95% opreme je že na lokaciji bioplinarne in ta oprema je zmontirana ter pripravljena za obratovanje. Objekt bo pripravljen za tehnični prevzem in začetek poskusnega obratovanja v prvi polovici januarju 2008. Po šestih mesecih poskusnega obratovanja bo naprava lahko začela redno obratovati,« pišejo. »Verjamemo, da bomo v času poskusnega obratovanja krajanom dokazali, da so bili njihovi strahovi neupravičeni.« (G. G.)

ZADNJA VEST

Upravna enota (EU) Murska Sobota se je zaradi novih argumentov CI odločila obnoviti postopek. To pomeni, da so do nadaljnjega v Motvarjevcih ustavljena vsa gradbena in montažna dela. (G.G.)

Kristjan Lang iz Martjanec ZAPISAL SE JE SADJARSTVU

V krog najbolj perspektivnih mladih goriških sadjarjev – po nekaterih ocenah naj bi bilo tržnih pridelovalcev le nekaj deset na skupno med 160 in 170 ha – nedvomno sodi Kristjan Lang iz Martjanec. Šteje vsega 32 let. Končal je srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, med sadjarje ga je pot zanesla po naključju. Od leta 2000 se poskuša kot tržni pridelovalec. Obdeluje 11 hektarjev trajnih nasadov jablan v Fokovcih, Selu, Ratkovcih in Kančevcih. Kot vsi tržni pridelovalci, je tudi sam usmerjen v naravi prijazno, integrirano pridelavo sadja.

Pravi, da sadjarstvo v Sloveniji nima prave veljave, ker je sadjarski lobi zaradi maloštevilnih tržnih pridelovalcev premajhen. To je še bolj očitno na Goričkem, za katero strokovnjaki ocenjujejo, da ima več kot 1.000 ha idealnih in 500 ha primernih sadjarskih leg. Po njegovem mnenju so tudi državne vzpodbude na tem področju še vedno preskromne in nestimulativne, zato je potrebno čim prej poiskati obliko financiranja dejavnosti, sicer bo še bolj stagnirala. Sadjarji namreč ocenjujejo, da je bilo v 80. in 90. letih slovensko sadjarstvo primerljivo z avstrijskim, velika vlaganja v obliki ugodnih posojil pri naših severnih sosedih pa so botrovala ogromnemu razkoraku.

Kristjan Lang opozarja tudi na nujnost postavitve protitočnih mrež, ki lahko v veliki meri izboljšajo kakovost pridelka. Ne le, da mreže plodove varujejo pred točo, zaščitijo jih tudi pred sončnim ožigom in čezmernim izhlapevanjem vlage iz tal. Zaradi visokih temperatur je bilo letos slednje še zlasti kritično. A kaj ko za hektar sadovnjaka samo za mreže potrebujemo od 12.000 do 15.000 €, za novi sadovnjak z mrežo pa še enkrat toliko. Brez zagotovitve, da investicijo v celoti pokriješ z last-

Znak kakovosti za Čahukov chardonnay VINU (DO)DAJO ŽLAHTNOST LESENI SODI

Čahukovi, po domače Adaničevi, iz Ivanovec so močna družinska kmetija z južnega Goričkega. Na 21-hektarski kmetiji je sicer njihova glavna dejavnost govedoreja; v vinogradništvu, kjer so poželi zadnji uspeh, kot dopolnilni dejavnosti vidijo razvojno priložnost in odskočno desko za morebitno prestrukturiranje. Mimogrede: Čahukovi so bili na letošnji državni kulinarčni prireditvi Dobrote slovenskih kmetij na Ptujju edini iz Pomurja, ki so izpolnili pogoj za najvišje priznanje – znak kakovosti (trikrat zapored osvojena zlata medalja za enak izdelek).

Gospodar Geza Čahuk je na kmetiji od malih nog. Z njo je rasel in jo s pomočjo žene Zorke, staršev ter v zadnjem obdobju tudi otrok razvil do te mere, da jo lahko vsak trenutek brez težav prevzame in nadalje razvija sin Robert, ki si je doma ustvaril družino.

Z 21 kravami molznicami, ki so med letom na paši v t.i. Adaničevi dolini, kakor tudi s preostalo govejo živino, je veliko dela. Kljub nekoliko slabši letini krme in ne najboljšim napovedim glede cen krmil optimistično zrejo v prihodnost. Ker je pozitivno razmišljanje njihov način življenja, tudi vsakodnevne težave lažje premagujejo.

Prve korake v vinogradništvu so Čahukovi naredili leta 1975, ko so zasadili prve trse. Danes na 50 arih na okrog 2.200 trsih raste in zori grozdje izključno belih sort. Da gre za napredno kmetijo, pričajo tudi podatki, da je kmetija v poljedelstvu usmerjena v ukrep SKOP, v vinogradništvu pa v integrirano pridelavo.

Zaradi vse zahtevnejših predpisov, ki jih narekujejo ukrepi v kmetijstvu, je tudi delo v vinogradu razdeljeno. Kot pravi gospodar, sin Robert skrbi za škropljenje in vodenje škroplilnih evidenc, sam za kletarjenje, cela družina pa za zelena in druga manj zahtevna dela. Novim trendom v dejavnosti sledijo z nenehnim izobraževanjem in strokovnim usposabljanjem, tudi v okviru Društva vinogradnikov Goričko, katerega dolgoletna člana sta. Ob minimalni obremenitvi trsov pri škropljenju uporabljajo pridelku prijazne pripravke in tudi s trgatvijo ne prehitvejajo. »V vinski kleti, ki

nimi sredstvi, tudi za evropska ni mogoče kandidirati, pravi.

Protitočne mreže ima le na dveh hektarjih lastnih površin, preostale ima v najemu od nekdanje KZ Panonka. Kar 80 % plodov, ki so pod mrežami, so v I. kakovostnem razredu, v drugih sadovnjakih dosega kvečjemu 50-odstotni izplen tržnega pridelka. Letos je pridelal okrog 150 ton jabolk I. kakovostnega razreda, približno toliko je bilo tudi industrijskih. Kot velika večina goriških kolegov je kooperant Specializirane sadjarske zadruge Gorički sad iz Puconec.

smo jo na robu gozda v celoti zgradili v zemlji, prisegamo na lesene hrastove sode. V njih mošt vre, zori vino, kakovostno kapljico pa v njih tudi hranimo. Vsako leto pridelamo okrog 3 tisoč litrov, odvisno od letine, zaradi kakovosti pa pridelka ni težko prodati,« zagotovi Geza.

Geza Čahuk s priznanjem za kakovost.

Ob nizu priznanj in nagrad tako s področja govedoreje kakor vinogradništva so bili zelo veseli prvega znaka kakovosti, ki so ga pridobili v okviru državnega kulinaričnega ocenjevanja Dobrote slovenskih kmetij. »To je potrditev našega dela in rezultat dolgoletnih izkušenj ter obenem nagrada, ki bi jo kazalo čim bolj unovčiti,« meni Robert in dodaja, da se velika večina dobitnikov najvišjih priznanj z državnih ocenjevanj tega ne zaveda dovolj; včasih nimajo niti možnost, saj mnogi niso tržni pridelovalci. Kar je velika škoda! Upa, da pri njih ne bo tako.

Čahukovi so s kmečkimi dobrotami, z različnimi vrstami kruha, žganja, vina ... stari znanci ptujskih ocenjevanj. Na njih redno osvajajo odličja. Vendar so trikrat zapored osvojili zlato medaljo le z omenjenim sortnim vinom. Za prihodnja leta imajo v ognju še druga železa ... »Ker gre za zelo kakovostno ocenjevanje, je to verodostojen preizkus kakovosti posameznih izdelkov. Mislim, da bi tja morali vsi, ki količjak razmišljajo o tržni ponudbi svojih pridelkov oziroma izdelkov,« pravi Geza.

Čahukovi so zelo povezani z naravo in vanjo vpeti v največji možni meri. O tem priča tudi čebelarstva dejavnost. Z njo je sicer začel mlajši sin Dušan, ki si je ustvaril družino v Žižkih pri Lendavi, oče pa mu pri tem pomaga. V mirni Adaničevi dolini skupaj gospodarita s kar 70 panji.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

PROMETNA VZGOJA NA OSNOVNIH ŠOLAH

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je tudi v iztekajočem se letu zelo uspešno deloval pri vzgoji šolske mladine v smeri varnosti cestnega prometa. Na šolah v naši občini zelo dobro delujejo krožki za vzgojo in varnost v cestnem prometu. Mentorji prometne vzgoje na šolah zelo dobro pripravljajo učence, da uspešno opravljajo kolesarske izpite (5. razredi), učence kolesarje pa pripravljajo tudi na šolsko prometno tekmovanje »Kaj veš o prometu«.

Program tega tekmovanja zahteva spretnostno vožnjo s kolesom, teorijo iz znanja cestno prometnih pravil in varno vožnjo s kolesom v cestnem prometu. Ta oblika prometne vzgoje se je pokazala kot zelo uspešna, ker na ta način voznike kolesarje vsako leto vključuje v proces ponavljanja znanja za varno vožnjo s kolesom.

Najboljši vozniki kolesarji s tega tekmovanja (20) gredo na medobčinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«. Rezultati – uspehi na teh tekmovanjih so pokazali, da so tekmovalci osnovnih šol Občine Moravske Toplice zelo dobro pripravljani, saj dosegajo odlične rezultate in se tudi uvrščajo na republiško tekmovanje.

Uspelo nam je, da se na nekaterih šolah v prometno vzgojo vključujejo tudi starši učencev, ki budno spremljajo mlade kolesarje, kako obvladajo znanje iz varne in pravilne vožnje s kolesom v prometu. Mi jim čestitamo! Naša želja je, da bi se v bodoče na vseh šolah starši pridružili in sodelovali pri posameznih akcijah, posebej na kolesarskih izpitih ter spremljali svoje najdražje, ki bodo jutri samostojno vozili po cestah.

Na koncu koledarskega leta se zberejo učenci-delegati, mentorji in ravnatelji osnovnih šol ter članih SPV pri županu občine in poročajo o delu prometnih krožkov na šolah, prav tako pa tudi župana zaprosijo za pomoč pri odpravljanju napak v prometu, ki negativno vplivajo na varnost prometa na poti v šolo in domov.

Učenci in vzgojitelji na sprejemu pri županu.

Ta oblika – najmlajši udeleženci prometa in predstavniki občine – se je pokazala kot zelo pristno sodelovanje v vseh oblikah prometne vzgoje. Za aktivno in uspešno prometno vzgojo najmlajših se moramo zahvaliti šolam, predvsem ravnateljem in dobrim mentorjem prometne vzgoje.

V naši občini smo imeli srečo, da od ustanovitve SPV nismo imeli večjih žrtev med najmlajšimi v prometnih nesrečah.

Spoštovani starši, vabim vas, da v prihodnje tudi vi sodelujete pri prometni vzgoji svojih najmlajših – svojih najdražjih.

Srečno vožnjo!

Franc Čarni,
predsednik SPV Moravske Toplice

PGD Sebeborci

ZA VARNO DELO Z MOTORNO ŽAGO

Klasičnih gasilno-reševalnih intervencij pri požarih je k sreči vse manj, narašča pa število naravnih nesreč. Zato so se gasilci PGD Sebeborci odločili, da dajo poudarek izobraževanju svojih članov, članov drugih društev ter občanov. Tečaj varnega dela z motorno žago je eden prvih. Društvo je v sodelovanju z murskosoboško enoto Zavoda za gozdove Slovenije konec oktobra v kar treh različnih terminih pripravilo dvodnevno izobraževanje in praktično usposabljanje. Pri dan je bil vselej namenjen teoretičnemu delu in pripravi orodja, drugi praktičnemu žaganju: podiranju in klesčenju na poligonu v gozdu pri Motvarjevcih. Prvi termin je bil namenjen 20 gasilcem in krajanom Sebeborci, preostala dva pa tudi gasilcem iz drugih gasilskih društev zveze; zveza je krila stroške izobraževanja za dva člana iz posameznega društva. Zanimanje je bilo izjemno, saj se je usposabljanja udeležilo kar 61 tečajnikov. Gotovo tudi zato, ker je opravljeni tečaj eden od minimalnih pogojev za uveljavljanje odškodnine v primeru nesreč pri delu v gozdu.

Kot je znano, ima Srednja gozdarska in lesarska šola (SGLŠ) Postojna edina v Sloveniji koncesijo za tovrstno in vsa druga izobraževanja in usposabljanja za gozdarska dela lastnikov gozdov, bodočih nosilcev nacionalne poklicne kvalifikacije sekača ter drugih fizičnih oseb (lovcev, gasilcev, komunalnih delavcev ...). Praktični pouk izvaja kar 11 učiteljev – izvajalcev usposabljanja.

FOTO: Geza GRABAR

Slavko Škerlak, predsednik PGD Sebeborci in član predsedstva GZS, je prijetno presenečen nad množičnim odzivom; po drugi strani pa je to dokaz, kaj ljudje dejansko potrebujejo. Zato že razmišlja o nadaljevalnih tečajih, s katerimi si lahko posamezniki pridobijo tudi nacionalno poklicno kvalifikacijo za uslužnostno sečnjo v gozdovih.

Gregor Češarek, učitelj praktičnega pouka SGLŠ Postojna, pravi da se njihovih različnih tečajev izven rednega šolskega dela skozi celo leto udeleži več kot 1.500 ljudi. Okrog 50 tečajev opravijo za gasilce. Češarek pravi, da je praktično, še bolj pa teoretično znanje gasilcev kljub solidnemu rokovanju z motorno žago na precej nizkem nivoju, razen na močnih gozdarskih območjih.

Zanimiv je tudi podatek, da gre kar četrtina (od 3,5 milijonov kubičnih metrov) letne vrednosti poseka lesa za pokritje stroškov zaradi poškodb v gozdovih, v Sloveniji pa vsako leto zabeležimo 5 do 15 nesreč s smrtnim izidom. Letos jih je bilo do konca oktobra že sedem.

Geza Grabar

**OBČINSKA GASILSKA ZVEZA MORAVSKE TOPLICE
IN
ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE OBČINE MORAVSKE TOPLICE**

*želita občankam in občanom
vesele božične praznike ter srečno, uspešno
in varno leto 2008.*

PGD Fokovci Z NOVIM VOZILOM GVM-1

Gasilci iz Fokovec so konec novembra postavili enega največjih mejnikov na področju lastnega opremljanja, saj so svečano namenu predali novo vozilo GVM-1 za prevoz moštva in prikolico za prevoz gasilske opreme. Predsednik društva Stanislav Gorčan je priznal, da je pridobitev velikega pomena tako za gasilce kakor krajanje, saj bodo s tem rešili težave za kakovosten prevoz gasilcev in drugih ljudi ter opreme. Vozilo, ki so ga nabavili v 70. letih prejšnjega stoletja, ko je društvo vodil sedanji predsednik GZS Ernest Eöry, namreč zaradi dotrajanosti več ne opravlja svoje funkcije. Skupna vrednost nove pridobitve znaša okrog 17 tisoč evrov, znesek pa bo še višji, ko bodo dopolnili opremo v prikolici. Glavnino sredstev (7.339 €) je društvo pridobilo z zbiranjem prostovoljnih prispevkov v 12 krajih prosenjakovskega gasilskega sektorja; nezanemarljivi so tudi prispevki krajanov, Občine Moravske Toplice, soboške enote Zavarovalnice Triglav, družbe Megras in drugih sponzorjev.

Kot je na prireditvi ob prevzemu gasilskega vozila povedal predsednik Stanislav Gorčan, se 45 članov društva zaveda, da uspešno gasilstvo ni samo sodobna in draga oprema, pač pa je pomembno tudi požarno preventivno delovanje, povezano z opremljenostjo in usposobljenostjo prebivalstva za rokovanje z gasilniki, prav tako tudi njihovo servisiranje. Za uspešno opravljanje gasilske javne službe je pomembna urejenost cestne infrastrukture, ki omogoča hiter dostop, vodovodno omrežje s hidranti za zagotavljanje vodnih virov in – najpomembnejši – človeški faktor. Brez usposobljenosti in dosegljivosti gasilcev namreč ni zagotovi la za uspešno in pravočasno intervencijo.

Gorčan je pojasnil, zakaj se v društvu niso odločili za nakup gasilskega vozila, ki jim pripada kot društvu I. kategorije po tipizaciji GZS in je uvrščeno v razred GV-1 ali GVV-1. Najpomembnejši razlogi so cena, omejenost uporabe omenjenih vozil za prevoz ljudi in možnost prevoza prikolice za gašenje tudi z drugimi prevoznimi sredstvi.

Fokovskim gasilcem so čestitali številni govorniki. Glavni bo ter vozila, župan Franc Cipot, vidi v druženju ljudi na takšnih prireditvah in v izkazani solidarnosti ob nabiralnih akcijah veliko simbolike in pomembno sporočilno vrednost. Meni, da je ob razvežani društveni dejavnosti pomembno tudi učinkovito delovanje. Štefan Kuhar, predsednik OGZ Moravske Toplice, je fokovske gasilce spomnil, da so si z novo pridobitvijo naložili tudi večjo mero odgovornosti, na področju opremljanja pa naredili kakovosten premik. Sandi Štefan Flisar, direktor območne enote Zavarovalnice Triglav je poudaril, da imata zavarovalništvo in gasilstvo veliko skupnih točk. Zavarovalnica izdatno pomaga gasilstvu z namenom, da se ogroženost premoženja ljudi zmanjša na minimum.

Kulturni program so pripravili učenci OŠ Fokovci in pevci iz Sela, vozilo pa sta blagoslovila pater Miha in evangeličanski škof mag. Geza Erniša.

Občinska gasilska zveza Moravske Toplice TUDI OSMO SREČANJE VETERANOV JE BILO NEPOZABNO

Z namenom, da se oddolžijo starejšim gasilcem in gasilkam, ki so v svojih aktivnih letih prispevali viden delež k ohranitvi in razvoju gasilstva v vseh 27 društvih v občini, ter jim izrečejo skromne besede zahvale, je OGZ Moravske Toplice pred koncem leta organizirala osmo srečanje gasilskih veteranov v Fokovcih. Tudi tokrat so v prvem delu srečanja opravili ustaljeno formalnost in v veteranske vrste z javno izročitvijo plaket gasilca veterana vključili tiste, ki so pogoje za veterana (vsaj 30-letni gasilski staž in starost 63 let za člane oziroma 55 let za članice) izpolnili v tekočem letu. Letos so to: Marija Baligač, Alojz Ošlaj in Franc Lovrenčec (vsi PGD Filovci), Bela Horvat (Središče), Ludvik Peček (Krcni), Zoltan Vukan (Prosenjakovci), Štefan Novak in Gabriel Kalman (oba Martjanci), Jože Koltaj (Kančevci), Ernest Kučan (Berkovci), Jože Lanšček (Andrejci), Rudolf Bot (Motvarjevci) in Ernest Kerčmar (Ratkovci).

Uvodoma je predsednik PGD Fokovci Stanko Gorčan v imenu gostitelja srečanja izrazil dobrodošlico vsem gostom, predstavil pa je tudi domače društvo z več kot 40 člani in 82-letno tradicijo.

Predsednik OGZ Moravske Toplice Štefan Kuhar je ponovil ne vem kolikokrat izrečeno misel, da je obujanje spominov gasilskih veteranov na čase iz njihovih ustvarjalnih let in aktivnega dela v gasilstvu prijetno in so lahko prav vsi veterani zaradi svojega poslanstva v preteklosti upravičeno ponosni. »Bilo je nešteto odrekanih in vloženo veliko prostega časa za nudenje pomoči dru-

FOTO: Geza GRABAR

Gasilke in gasilci, ki so se veteranom pridružili v letošnjem letu.

gim v nesreči. Gojili ste prostovoljstvo, ustvarjali humanizem v gasilstvu in v vašem okolju, opravljali ste svoje častno in zavidljivo poslanstvo dolga desetletja, v nekaterih naših sredinah že skoraj 120 let. S svojim prostovoljstvom ste bili vedno pripravljene opustiti svoje vsakdanje delo in pomagati bližnjemu v nesreči. Prenesli ste svoja dobra dela na mlajše rodove, ki nadaljujejo utečeno tradicijo gasilstva – reševanja življenj, varovanja dobrin in premoženja,« je med drugim dejal predsednik Kuhar. Kljub menjava političnih sistemov in ureditev je med gasilci vladal razum in so gasilska društva v vseh sredinah obdržala svoje temeljno poslanstvo – varovanje in reševanje. Kuhar je še izpostavil, da je bilo nekoč prostovoljno delo bolj cenjeno in spoštovano, vendar naj nas to ne odvrča od gasilstva, saj se zavedamo, da je za reševanje uspešna le hitra intervencija domačega društva in nikakor ne iz oddaljenega kraja. Dotaknil se je tudi napovedane reorganizacije, rekoč, da gasilci znajo poslušati, znajo pa tudi, kaj je prav. »Dobre rešitve bomo v primeru, če bodo zagotavljale večjo varnost od dosedanje, rade volje sprejeli. Predlagatelj sprememb pa bo moral prevzeti vso materialno in moralno odgovornost, in ne le kratkoročno politično.«

V imenu občine je zbrane pozdravil podžupan Geza Džuban, srečanje so s kulturnim programom popestrili učenci OŠ Fokovci.

Na podlagi 21. člena Statuta Občinske športne zveze Moravske Toplice in Pravilnika o proglasitvi najboljšega športnika, športnice, športnega društva in športnega delavca v Občini Moravske Toplice komisija za izbor športnika objavlja

R A Z P I S

ZA IZBOR ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE, ŠPORTNEGA DRUŠTVA IN ZASLUŽNEGA ŠPORTNEGA DELAVCA OBČINE MORAVSKE TOPLICE V LETU 2007

Razglasili bomo:

- najboljšega športnika,
- najboljšo športnico,
- najboljše športno društvo,
- perspektivnega športnika in športnico (letnik 1991 in mlajši),
- zaslužnega športnega delavca in
- športnika / športnico invalida.

II.

Vsi predlogi morajo biti pisno utemeljeni in morajo vsebovati podatke o predlagatelju, podatke o predlaganem (ime in priimek, letnico rojstva, bivališče, športna panoga udeleženosti in ime društva / kluba, katerega član je predlagani, kratak opis uspehov in rezultatov športnika).

Kandidati morajo imeti stalno bivališče v Občini Moravske Toplice.

Predloge lahko podajo vsa društva, klubi, sekcije in šole ne glede na sedež ter občani Občine Moravske Toplice.

III.

Pisne predloge posredujte najpozneje do **20. januarja 2008 na naslov:**

**OBČINSKA ŠPORTNA ZVEZA
MORAVSKE TOPLICE
KOMISIJA ZA IZBOR ŠPORTNIKA LETA
Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice**

*OSZ Moravske Toplice
Komisija za izbor športnika*

PREDLOG

ZA IZBOR ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE, ŠPORTNEGA DRUŠTVA, PERSPEKTIVNEGA ŠPORTNIKA IN ŠPORTNICE, ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE INVALIDA IN ZASLUŽNEGA ŠPORTNEGA DELAVCA OBČINE MORAVSKE TOPLICE V LETU 2007 (ustrezno obkroži)

Podatki o predlaganem (ime in priimek, bivališče, letnica rojstva, športna panoga):

Opis uspehov in rezultatov predlaganega:

Ime in priimek predlagatelja:

Naslov:

Podpis:

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

DECEMBER 2007 – FEBRUAR 2008, pripravlja TIC Moravske Toplice

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	Kdo daje informacije	Naslov, tel. faks, e-mail
Božični večer	Večer z glasbo in pejem	Kulturna dvorana v Filovcih	22. 12. 2007	KTD Filovci	Andreja Trajbarič	02/547 11 24
Štefanov Pohod	Pohod po Vučji Gomili	Vučja Gomila	26. 12. 2007	KUD Avgust Gašparič	Stojan Horvat	02/547 10 84
Pohod Treh Kraljev	Pohod	Filovske gorice	5. 1. 2008	VSD Filovci	Alojz Berden	041 733 946
Vinogradniški kviz	Tekmovanje v znanju iz vinogradništva	Vaško-gasilski dom Filovci	10. 1. 2008	VSD Filovci	Alojz Berden	041 733 946
Pripovedovanje ljudske pravljice z delavnico	Pripovedovanje pravljice. Ustvarjanje v delavnici po pripovedovanju pravljic	Hotel Vivat	18. 1. 2008	Vrtci OMT, enota Moravske Toplice	Marija Kučan	02/538 14 70 ali 041 898 402
Predavanje o okrasnih rastlinah	Predavanje	Bogojina – vaški dom	23. 1. 2008	TD Bogojina	Štefan Puhan	041 790 022
Veseli večer – prireditve s področja dediščine	Povabili bomo krajanke vseh starosti, da nastopijo v krajših, veselih dramskih prizorih	Filovci – kulturna dvorana	26. 1. 2008, ob 19. uri	KTD Filovci	Andreja Trajbarič	02/547 11 24 ali 051 220 044
Pustovanje 2008 v Mor. Toplicah	Pustna zabava pri starem Lovskem domu	Moravske Toplice	2. 2. 2008	TIC Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice	02/538 15 20
Blažev pohod	Pohod po Bogojini z okolico	Bogojina z okolico	2. 2. 2008 ob 12.30 uri	TD Bogojina	Štefan Puhan	041 790 022
Otvoritev mlake v Selu	Odprtje mlake v sklopu H. sklada	Travnik ob Rotundi	2. 2. 2008	KTD Betlehem	Drago Balajc	051 840 186
Borovo gostüvanje	Obujanje starih običajev	Vučja Gomila	3. 2. 2008	KUD Avgust Gašparič	Stojan Horvat	041 276 337
Razstava ob slov. kulturnem prazniku	Učenci razstavljajo literarne in likovne izdelke	OŠ Fokovci	4. in 8. 2. 2008	OŠ Fokovci	Suzana Deutsch ravnateljica.osmsfo@guest.arnes.si	041 798 722
Osrednja občinska proslava ob kulturnem prazniku	Kulturni program	Tešanovci – vaško-gasilski dom	7. 2. 2008 ob 19. uri	Občina Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice	02/538 15 20
Pohod	Prešernov pohod	Tešanovci	8. 2. 2008	KMN Tešanovci	Branko Sladič	02/548 13 37
Proslava ob kulturnem prazniku	Proslava, namenjena otrokom	Hotel Vivat	9. 2. 2008	Vrtci OMT, enota Martjanci	Simona Kaučič	02/548 14 34

Terme 3000

NAJBOLJ CENJENA BLAGOVNA ZNAMKA MED ZDRAVILIŠČI

Po izbori bralcev revije Reader's Digest v Sloveniji je na področju zdravilišč največjega zaupanja vredna blagovna znamka Terme 3000 iz Moravskih Toplic. Družba deluje pod krovno blagovno znamko Panonske terme kot del Poslovne skupine Sava. Gre za najširšo raziskavo mnenja in zaupanja potrošnikov, ki jo izvajajo v petnajstih evropskih državah in trinajstih jezikovnih različicah. Raziskava poteka od leta 2001, v Sloveniji pa so jo letos izvedli prvič.

Ključni namen raziskave je pokazati, katerim blagovnim znamkam evropski potrošniki najbolj zaupajo. Izbor poteka po dvajsetih globalnih in petnajstih lokalnih kategorijah, v vsaki državi je razposlanih 7.000 anketnih vprašalnikov.

Nekaj podatkov iz ankete: Terme 3000 so na področju zdravilišč dobile 13 % vseh glasov; med tistimi, ki so izbrali Terme 3000 Moravske Toplice, je bilo 82,8 % obiskovalcev, 57,6 % pa je terminalno središče priporočilo drugim. Uporabnost in kakovost sta najbolje ocenjeni lastnosti Term 3000 (povprečni oceni 4,5 na lestvici od 1 do 5), sledita zunanost (povprečna cena 4,4) in primernost cene (povprečna ocena 3,8).

Tudi v okviru ocenjevanja *Moja dežela – lepa in gostoljubna*, ki jo Turistična zveza Slovenije izvaja pod pokroviteljstvom ministrstva za gospodarstvo ter okolje in prostor, je komisija TZS v kategoriji večjih zdravilišč najbolje ocenila Terme 3000 v Moravskih Toplicah. Pri zdraviliščih so ocenjevali predvsem urejenost okolja, osnovno turistično ponudbo in kopalniško ter drugo rekreativno ponudbo. Terme 3000 so od leta 1992 dalje, odkar poteka ocenjevanje *Moja dežela – lepa in gostoljubna*, dobitnik kar sedmih najvišjih priznanj.

Na 54. gostinsko-turističnem zboru v Termah Olimia v Podčetrtku so z velikim uspehom in kopico najvišjih priznanj nastopili tudi zaposleni iz Term 3000. Za kakovost in uspešnost sta bili nagrajeni tudi gospodinja hotela Nada Vidonja in vodja strežbe v restavraciji.

Geza Grabar

SREBRNA KIJANCA GOSTILNI MARIČ

FOTO: Geza GRABAR

Na tradicionalni kulinarčni prireditvi Zlata kijanca (Zlata kuhalnica), ki jo KTD Puconci že vrsto let pripravlja v okviru tamkajšnjega občinskega praznika, je med drugimi sodelovala Gostilna Marič iz Sebeborec in za »dobrote iz ajde« prejela srebrno priznanje. (G. G.)

Rekreativni teki

NAŠI MED NAJBOLJŠIMI

Končal se je šesti cikel tekmovanj za Pomurski pokal (POM-P) v rekreativnih tekih z 18 tekaskimi prireditvami, ki so se začele v drugi polovici aprila pri Blaguskem jezeru in so trajala do sredine oktobra. Zadnja tovrstna prireditev je bil ulični tek po Murski Soboti. Tudi letos je imela koordinacijo nad teki Občinska športna zveza (OŠZ) Moravske Toplice oziroma regijska pisarna OKS za šport. Eden od tekov (2. Moravski tek) je v začetku maja bil tudi v Moravskih Toplicah.

Med letom je na tekmovanju za POM-P teklo okoli 2.000 udeležencev, med njimi tudi več iz naše občine. Že po tradiciji zadnja leta čast občine rešuje 26-letna Simona Gomboc iz Ivanovec. V absolutnem skupnem seštevku žensk se je ponovno povzpela na stopničke za zmagovalce, saj je osvojila 2. mesto, druga je bila tudi v svoji starostni skupini (dekleta do 29 let).

Simona Gomboc.

FOTO: Geza GRABAR

Med tekmovalci iz naše občine se vse bolj uveljavlja 17-letni Rok Šebök iz Sela, ki je v skupnem seštevku moških osvojil zavidljivo 16. mesto, v svoji starostni skupini (dečki do 19 let) pa je bil tudi letos najboljši.

Med mladimi velja omeniti dve imeni: Nika Cara z OŠ Fokovci, ki je zmagal v starostni skupini dečkov A (6 in 7 let) ter Nejca Jana Matisa iz Sebeborec, ki je bil drugi med dečki C (9 let).

Geza Grabar

JOŽE VUGRINEC – ČOPOV NAGRAJENEC ZA LETO 2007

Višji bibliotekar Jože Vugrinec iz Bogojine, dobitnik naziva Častni občan Občine Moravske Toplice za leto 2002, je prejemnik najvišjega državnega odlikovanja na področju knjižničarstva – Čopove diplome za leto 2007. Podeljuje ga Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, z diplomo je bilo letos nagrajenih šest bibliotekarjev iz vse Slovenije, prof. Vugrinec pa je edini nagrajenec iz Pomurja. V knjižničarstvu deluje 25 let, več kot 19 let je vodil delo v Pokrajinski in študijski knjižnici (PIŠK) v Murski Soboti in je najbolj zaslužen za to, da je ob prelomu stoletja stekla gradnja nove soboške knjižnice. Zdaj dela kot bibliotekar informator.

V utemeljitvi odlikovanja beremo, da je višji bibliotekar Jože Vugrinec, profesor slovenskega in ruskega jezika s književnostma, v pokrajini in tudi širše dosegel izredne uspehe, ki se kažejo v dobri razvitosti in organiziranosti knjižnične dejavnosti v Pomurju in Porabju. To je dosegel s prehodom na računalniško poslovanje, z gradnjo nove knjižnične stavbe v Murski Soboti, z novim bibliobusom, ki izposoja celo med porabskimi Slovenci na Madžarskem, ter z odličnim sodelovanjem z madžarskimi knjižnicami. Z dobro nabavno politiko in osebnimi zvezami je dosegel, da je PIŠK

tudi ob slabem sofinanciranju lokalnih skupnosti konec devetdesetih let prejšnjega stoletja pri dotoku novega gradiva začela izpolnjevati predpisani standard. V svoj domoznanski fond je uspel pridobiti veliko raritet prekmurske starejše književnosti. Uspehe PIŠK je promoviral s številnimi samostojnimi publikacijami, članki v dnevnem časopisju in razpravami v strokovnem tisku. Njegova bibliografija obsega več kot 90 člankov s področja knjižničarstva in domoznanstva. Pogostokrat se pojavlja kot recenzent, gost v intervjujih ali kot urednik oziroma sourednik. (L.S.)

Prof. Jože Vugrinec s Čopovo diplomom.

FOTO: Ludvik SOČIČ

Vučja Gomila

LÜJPANJE TIKVINOGA SEMENA

Da je prireditev mogoče pripraviti z nekaj iznajdljivosti in veliko dobre volje, so ponovno potrdili člani KUD Avgust Gašparič, ki so sredi novembra pripravili že tretje *lūjpanje tikvinoga semena* (luščenje bučnega semena). V več kot debelo uro trajajočem programu, ki sta ga v vlogi mladega dekliča in izkušene kmečke žene odlično povezovali Vanja in Jožica, so skušali obuditi drobne trenutke, ki so nekoč spremljali to zimsko opravilo na kmetih.

Domači so se lūjpanja semena lotili ob dolgih zimskim večerih v družbi sosedov, znancev in še koga. Lūjpali so zdaj pri eni, drugič spet pri drugi hiši, kmečko opravilo je praktično potekalo skozi vso zimo. Bil je to čas, ko naše podeželje ni poznalo golic, zato je bilo potrebno olupiti vsako posamezno seme, obdano z debelim belim ovojem, ki so ga pred luščenjem navlažili, da je opravilo lažje potekalo. Opravilo ni bilo težko, vendar zamudno, zato ga je lahko opravilo le večje število *lūpačov*. In da bi si ljudje ob delu krajšali čas, so si pripovedovali zgodbe, šale, peli so in na koncu, ko so se okrepčali s poticami in vinom, tudi zaplesali.

Vsega tega je bilo v izobilju v Vučji Gomili tistega snežnega novembrskega sobotnega večera, ki je bil kot nalašč za takšno opravilo. Prepevali so namreč pevci domačega društva, prireditelja, in gostje iz Sela, učenci OŠ Fokovci so večer zabelili s kar nekaj šaljivimi zgodbami, plesali so folkloristi iz Tešanovec, na harmoniko je igral Mark Tivadar ... Bil je to prijeten dogodek, s katerim vrli Goričanci v Vučji Gomili potrjujejo, da jim je organizacija takšnih družabnih prireditev očitno pisana na kožo. Njihova naslednja prireditev bo tradicionalni Štefanov pohod, ki se bo na štefanovo, 26. decembra, pričel ob 10. uri.

Napovedujemo natečaj

»FOTOGRAFIJA MESECA«

Občina Moravske Toplice želi obogatiti fototeko, ki jo uporablja za promocijske namene, in hkrati skuša spodbuditi kreativnost občanov, zato vabi ljubiteljske in profesionalne fotografije s širšega območja, da se udeležijo natečaja »Fotografija meseca«. Posebna komisija bo vsak mesec izbrala tri fotografije, za katere bo ocenila, da najbolj upodabljajo značilnosti občine (panoramski in pokrajinski posnetki, prizori iz narave, vedute, krajevne značilnosti, detajli in utrinki iz delovnega okolja s turističnih, kulturnih, športnih prireditev ...) in jih nagradila s 100, 75 in 50 evri. Prvo nagrajene fotografije bomo objavili na zadnji strani Lipnice.

Podrobnosti o razpisu so objavljene na spletni strani občine: obcina@moravske-toplice.si

Bogojina

BOGOJINSKI OGRAČEK

Z deli na 15-arski vaški parceli nad pokopališčem – uradno je še vedno v lasti pogrebne »cejskega« (cehovskega) društva, ki bo prihodnje leto praznovalo že 110 let – so začeli konec aprila. Člani turističnega društva oziroma skupine, ki nadgrajuje pred leti začetni zdravstveno-preventivni projekt *Živimo zdravo*, so se vsak torek srečevali vse do konca oktobra. V tem času je nastal pravi vrt, bogat s številnimi cveticami, grmovnicami in zelišči.

Skupino sestavlja okrog 20 domačinov vseh starosti – najmlajša Dolores Marič šteje 6 let, najstarejša Marija Ivanič jih ima 78. Kot nam je povedal Leopold Kočar, neformalni vodja, so sprva v gredicah zasadili stara zdravilna zelišča, sledilo je sajenje grmovnic in zelenjave. V jesenskih mesecih so na okrog štirih arih oblikovali še gredice v obliki sončnih žarkov.

Posebna skupina, ki jo sestavljajo Katarina Puhan, Rozalija Gregorec, Helena Lovrenčec, Marija Ivanič, Ivanka Maučec in Silva Ivanič (*na sliki*), se je posvetila pridelavi lanu. Spoznali smo

jih že med poletno predstavitvijo predelave lanu, ki so jo avgusta pripravili pred novozgrajeno »pečnico« ob Šavlovem potoku pred Bogojino. Ker so dovolj lanu pridelale tudi letos, bodo po zagotovitvi predsednika turističnega društva Štefana Puhana lan predelovali tudi prihodnje leto.

In kaj prizadevno skupino čaka v prihodnje? V nastajanju poučnega botaničnega vrta, imenovanega »Ograček«, kjer je od pomladi zasajenih tudi 20 starih sort jablan, bi se radi strokovno povezali s Srednjo kmetijsko šolo Rakičan in Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani.

ARANŽMAJI POD PLEČNIKOVO

CERKVIJO – *Ze več let lahko domačini in številni turisti pod znamenito bogojinsko cerkvijo Gospodovega vnebohoda občudujejo lične aranžmaje.*

Predsednik TD Bogojina Štefan Puhan jih ob pomoči še nekaterih članov društva postavlja ob božičnih in velikonočnih praznikih ter ob drugih priložnostih.

Fotografija prikazuje bogastvo jesenskih darov, v decembru so jih zamenjale božične jaslice.

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vörös ml., Tibor Vörös st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Pivar (področje madžarske narodnosti), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – december 2007 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02/538 15 00 – faks: 02/538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si